

Alfa male -ilmiön vaikutukset nuorten miesten väkivaltarikollisuuteen

Petra Pietikäinen

2/2026

Opinnäytetyö / poliisi (AMK)

Poliisiammattikorkeakoulu

Tiivistelmä

TEKIJÄ:	Petra Pietikäinen
OPINNÄYTETYÖN NIMI:	Alfa male -ilmiön vaikutukset nuorten miesten väkivaltarikollisuuteen
OPINNÄYTETYÖN MUOTO:	tutkimuksellinen
JULKISUUSASTE:	julkinen
OHJAAJA:	Mikko Mäkinen & Pauli Mäkelä
TUTKINTO:	poliisi (AMK)
SIVUMÄÄRÄ:	35
TARKASTUSKUUKAUSI JA -VUOSI:	2/2026
AVAINSANAT:	Alfa male -ilmiö, sosiaalinen media, väkivaltarikollisuus, nuoret

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on ollut selvittää, onko sosiaalisessa mediassa esiintyvällä niin kutsutulla alfa male -ilmiöllä vaikutusta nuorten miesten väkivaltarikollisuuteen. Opinnäytetyö toteutettiin kvalitatiivisena haastattelututkimuksena. Tutkimusta varten haastateltiin nuorten parissa työskenteleviä konstaapeleita Länsi-Uudenmaan poliisilaitokselta, Espoon ja Lohjan poliisi-asemilta. Teoriapohjana opinnäytetyössä on käytetty maskuliinisuuden liittyvää hegemonista maskuliinisuutta ja siihen liittyvää toksista maskuliinisuutta.

Tutkimuksessa aineisto on analysoitu koodaamisen ja teemoittelun keinoin. Aineiston analyysin aikana aineistosta nousi esiin keskeisiä asiakokonaisuuksia, jotka liittyivät muun muassa nuorten miesten ryhädynamiikkaan, alfa male -ilmiön tunnistamiseen, jengiytymisen ihannointiin sekä poliisin ennalta estävän työn merkitykseen. Lisäksi aineistosta nousi toistuvia asiakokonaisuuksia myös alkuperäisen haastattelurungon ulkopuolelta. Esimerkki tällaisesta on ollut sosiaalisen median rajoittamiseen liittyvät kysymykset.

Ilmiö on vielä hyvin vähän tutkittu ja vähän tunnettu. Tutkimustulosten perusteella voidaan päätellä, ettei aihetta Länsi-Uudellamaalla tunneta nuorten parissa työskentelevien konstaapeleiden toimesta. Alfa male -ilmiön uskottiin voivan olla mahdollinen riskitekijä osana muita riskitekijöitä nuorten väkivaltarikoksissa.

Abstract

AUTHOR:	Petra Pietikäinen
TITLE OF THESIS:	The Impact of the Alpha Male Phenomenon on Violent Crime Among Young Men
TYPE OF THESIS:	research-based thesis
PUBLICITY:	public
SUPERVISOR:	Mikko Mäkinen & Pauli Mäkelä
DEGREE:	Bachelor of Police Services
NUMBER OF PAGES:	35
MONTH AND YEAR OF REVIEW:	2/2026
KEYWORDS:	Alpha male -phenomenon, social media, violent crime, youth

The purpose of this thesis was to examine whether the so-called “alpha male” phenomenon appearing on social media has an impact on violent offending among young men. The study was conducted as a qualitative interview study. For the research, police constables working with young people at the Western Uusimaa Police Department, specifically at the Espoo and Lohja police stations, were interviewed. The theoretical framework of the thesis is based on the concepts of hegemonic masculinity and toxic masculinity.

The research data were analysed using coding and thematic analysis. During the analysis, several key themes emerged, including young men’s group dynamics, the recognition of the alpha male phenomenon, the glorification of gang-related lifestyles, and the significance of preventive police work. In addition, recurring themes emerged outside the original interview framework, such as issues related to the regulation and restriction of social media.

The phenomenon remains relatively under-researched and poorly recognised. Based on the findings, the topic is not widely identified among police officers working with young people in Western Uusimaa. The alpha male phenomenon was considered a potential risk factor among other contributing factors in violent offending by young men

Sisällys

1 Johdanto	5
1.1 Aiheen valinta	5
1.2 Aiheen rajausta	6
2 Maskuliinisuus ja nuorten miesten väkivalta	8
2.1 Alfa male -sisältö sosiaalisessa mediassa	9
2.2 Miehet väkivallan tekijöinä	11
2.3 Nuoret väkivallan tekijöinä	11
2.4 Poliisin ennalta estävä työ	13
3 Tutkimus	14
3.1 Kvalitatiivinen tutkimus	14
3.2 Haastattelu aineistonkeruumenetelmänä	15
3.3 Aineiston analyysi	17
3.4 Tutkimuksen toteutus	18
3.5 Tutkimuksen eettisyys	18
4 Tutkimustulokset	20
4.1 Poliisin havainnot alfa male -ilmiöön liittyvästä puheesta nuorilla miehillä	20
4.2 Nuorten miesten ryhmädynamiikka, hierarkia ja uho	21
4.3 Puheista tekoihin	21
4.4 Alfa male -ilmiö väkivaltarikollisuuden riskitekijänä	22
4.5 Sosiaalisen median ilmiöt poliisin ennalta estävässä työssä	23
5 Johtopäätökset	25
5.1 Tutkimuksen luotettavuus	26
5.2 Pohdinta	26
Lähteet	28
Liite 1 Saatekirje	33
Liite 2 Tietosuojainformaatio	34

1 Johdanto

Viimeisten parin vuoden aikana sosiaalisessa mediassa on noussut yhä näkyvämmäksi niin kututtu alfa male -ilmiö. Ilmiössä maskuliinisuutta korostetaan etenkin nuorten miesten keskuudessa kapeiden ja haitallisten maskuliinisuuden käsitysten kautta. Näitä kapeita käsityksiä ajatellaan olevan esimerkiksi valta, hallinta ja dominanssi. Ilmiöön liittyvä sisältö, kuten podcastit ja eri sosiaalisen median julkaisut ajavat maskuliinisuuden aatetta, jonka mukaan empatia ja kiltteys ovat epämaskuliinisia piirteitä. Osa kanavista on avoimesti misogyyneisiä, eli ne välittävät naisia eriarvoistavaa, vihamielistä ja pahimmillaan väkivaltaista kohtelua hyväksyvää ja ihannoivaa ajatusmaailmaa sen katsojille. Misogyyneinen sisältö opettaa nuorille miehille toksisen maskuliinisuuden käytösmalleja ja rooleja. (Betterhelp, 2025, Naistenlinja Suomessa Ry, 2026.)

Tämän opinnäytetyön tarkoitus on perehtyä alfa male -ilmiöön, ja tavoitteena on selvittää, onko ilmiöllä havaittu vaikutuksia nuorten miesten väkivaltaiseen käyttäytymiseen Länsi-Uudenmaan poliisilaitoksen alueella. Tutkimus on kvalitatiivinen eli laadullinen ja tutkimusta varten kerätty aineisto tullaan käsittelemään teemoittelun avulla. Aineiston keruu toteutetaan puolistrukturoituna haastatteluina. Tutkimusta varten haastatellaan yksittäisiä konstaapeleja Länsi-Uudenmaan poliisilaitoksen Lohjan ja Espoon asemilta. Haastateltavien valinta kahdelta eri kokoiselta asemalta on tehty, jotta saadaan selville, onko isomman ja pienemmän toiminta-alueen väleillä eroa asian suhteen.

1.1 Aiheen valinta

Poliisiammattikorkeakoulun opintojen aikana minua on kiinnostanut väkivaltarikollisuus ja sen tutkiminen. Toinen vahva mielenkiinnonkohde minulla on ollut poliisin nuorten parissa tekemä ennalta estävä työ. Lopullisesta aiheestani kiinnostuin alun perin luettuani Naisjärjestöt yhteistyössä ry:n (NYTKIS) kesällä 2024 teettämän miehille suunnatun kyselytutkimuksen, jonka tarkoituksena oli selvittää miesten asenteita naisiin kohdistuvaa väkivaltaa kohtaan. Tutkimuksen tuloksena joka neljäs 18–35-vuotias mies uskoi, että nainen voi ansaita häneen kohdistuvan väkivallan esimerkiksi ulkonäöllään, pukeutumisellaan tai käytöksellään. Tutkimuksen tulokset puhuivat myös sen puolesta, että nuoret miehet ylipäänsä suhtautuivat väkivallan oikeutukseen kaikkein sallivimmin. Kaikista kyselyyn vastanneista 18–79-vuotiaista miehistä 14 prosenttia oli sitä mieltä, että väkivallan käyttö on joskus välttämätöntä tullakseen kunnioitetuksi. Nuorimmasta miesten ikäryhmästä (18–25-vuotiaat) peräti 22 prosenttia oli tätä mieltä. Verraten tähän vanhimmaasta ikäryhmästä (65–79-vuotiaat) vain 6 prosenttia olivat tätä mieltä. (NYTKIS ry, 2024.)

Huomioni kiinnittyi kyselytutkimuksen ristiriitaisiin tuloksiin sen suhteen, että 90 % vastanneista miehistä olivat sitä mieltä, että naiseen kohdistuva väkivalta on aina väärin, mutta 21 % olivat kuitenkin sitä mieltä, että nainen voi väkivallan joissain tilanteissa ansaita. (NYTKIS ry, 2024.) Olin myös seurannut sosiaalisessa mediassa leviävää alfa male -ilmiötä, ja siihen liittyvää naisvihamielistä, väkivaltaa hyväksyvää puhetta eräiden sisällöntuottajien puheissa. Näiden myötä minussa heräsi kysymys, voisiko sosiaalisen median alfa male -sisällöllä olla vaikutusta sitä kuluttavien ihmisten käsityksiin väkivallasta tai sen hyväksyttävyydestä. Aiheen muotoutuessa minussa heräsi kiinnostus tutkia, onko ilmiöllä jo mahdollisesti havaittavissa vaikutusta nuorten miesten väkivaltaiseen käyttäytymiseen Länsi-Uudenmaan alueella.

1.2 Aiheen rajaus

Avoimista lähteistä suoritettun suomen- ja englanninkielisen tiedonhaun perusteella hakusanalla ”alfa male-ilmiö” ei löydy juurikaan tieteellisesti luotettavia julkaisuja. Hakusanalla löytyy useampia lehtiartikkeleja sekä verkkojulkaisuja. Terapia- ja mielenterveyspalvelu Betterhelpin sivulta löytyy vuonna 2025 julkaistu kirjoitus, jossa perehdytään alfa male -konseptin vaikutuksiin miesten mielenterveyteen. Kyseistä Betterhelp sivuston kirjoitusta ei tässä opinnäytetyössä käytetä tieteellisenä tutkimusnäyttönä, vaan sitä käytetään ilmiötä kuvaavana ja sen taustaa avaavana verkkojulkaisuna. Loput hakusanalla löytyvistä julkaisuista ovat erinäisiä sivustoja, joiden julkaisujen tarkoitus on opastaa miehiä siinä, kuinka he voisivat ”olla alfoja”. Käyttämällä hakusanoja ”toksinen maskuliinisuus” taas löytyy useampia julkaisuja koskien misogyynistä sisältöä sosiaalisessa mediassa, joka tukee opinnäytetyön taustateorian rajaamista sen lopulliseen muotoonsa.

Opinnäytetyössä ei käsitellä tarkemmin yksittäisiä sosiaalisen median vaikuttajia tai -alustoja, vaan ilmiöön perehdytään laajempaan kokonaisuutena. Opinnäytetyöllä halutaan tuoda esiin, kuinka sosiaalisesta mediasta nousevat ilmiöt, kuten alfa male -ilmiö, vaikuttavat nuorten ajatteluun ja käyttäytymiseen. Poliisityön kannalta opinnäytetyö tarkastelee aihetta siltä kannalta, onko sillä mahdollisesti vaikutuksia nuorten miesten rikollisuuteen. Parhaimmillaan opinnäytetyö voi auttaa poliisia, kouluja sekä muita nuorten parissa työskenteleviä tahoja tunnistamaan riskitekiäjiä nuorten miesten puheissa ja käytöksessä, jonka kautta voidaan ennalta ehkäistä väkivaltarikollisuutta tai väkivallan normalisoitumista nuorten miesten keskuudessa.

Tässä opinnäytetyössä jätetään määrittelemättä, mitä tarkoitetaan ”nuorilla miehillä”. Päätös jättää ryhmä rajaamatta tarkemmin perustuu siihen, että alfa male -ilmiö on sosiaalisessa mediassa leviävä ilmiö, jolla ei ole tarkkoja ikärajoja. Määrittelemättömyydellä pyritään mahdollistamaan, että haastateltavana olleet konstaapelit saavat mahdollisuuden tarkastella aihetta kokemuksiansa ja havaintojensa kautta ilman ennakkoon asetettuja rajoitteita. Tutkimuksen tarkoitus ei ole laatia tiettyyn rajattuun ikäryhmään rajattavia yleistyksiä tai laatia vertailua eri ikäryhmien välille, jonka vuoksi ”nuorten miesten” tarkemmalla rajaamatta jättämisellä ei ole tutkimuksen tuloksia ajatellen negatiivisia vaikutuksia.

Opinnäytetyön taustateoria rajataan koskemaan maskuliinisuutta sekä hegemonista ja toksista maskuliinisuutta. Opinnäytetyön tarkoituksena ei ole tarkastella yksittäisten väkivaltarikoksiin syyllistyneiden nuorten miesten yksilöllisiä alfa male -ilmiöön liittyviä ominaisuuksia, joilla on voinut olla vaikutusta heidän väkivaltaiseen käyttäytymiseensä. Sen sijaan tarkoituksena on tutkia alfa male -ilmiötä laajempaan käsitteenä sekä mahdollisena kanavana siihen, kuinka nuoret miehet saattavat yhdistää maskuliinisuuden väkivaltaan. Sosiaalinen media liitetään käsitteenä opinnäytetyön taustateoriaan, koska alfa male -ilmiö on nimenomaan sosiaalisen median alustoilla esiintyvä ilmiö. Alfa male -ilmiöstä itsessään ei ole juurikaan aikaisempaa tieteellistä tutkimusta löydettävissä, jonka vuoksi sitä tulkitaan tässä opinnäytetyössä yhtenä nykyajan toksisen maskuliinisuuden ilmenemismuotona, ei itsenäisenä teoriakäsitteenä.

Tutkimuksen kohteeksi valitaan nimenomaan nuoret miehet sen vuoksi, että aiheen lähestymiskulmasta sosiaalisen median ilmiönä he ovat ryhmänä kaikkein alttiimpia alfa male -sisällölle. Aiheen rajaamiseksi tutkimuksessa ei huomioida sukupuolta binäärisenä muuttujana, eikä sukupuolen moninaisuutta. Sosiaalisessa mediassa esiintyvä alfa male -sisältö on suurelta osin nuorten miesten tekemää, ja sisällön kannustava kommentointi on pääsääntöisesti nuorten miesten tuottamaa.

Tutkimuksen ulkopuolelle rajataan muut nuorten miesten keskuudessa esiintyvät ilmiöt, kuten roadman- ja incel-kulttuuri, vaikka niissä voi esiintyä saman tapaisia piirteitä kuin alfa male -ilmiössä. Roadman-kulttuurilla tarkoitetaan yksinkertaistetusti rikollisen elämäntavan ihannoitua, kuten huumeiden käyttöä ja ajan viettämistä kaduilla. Liike on saanut alkunsa Iso-Britanniasta, ja on sieltä rantautunut ympäri maailmaa. (Salusjärvi, 2023.) Incel-kulttuurilla taas viitataan radikaaleimmillaan naisvihamieliseen, jopa väkivaltaa ihannoivaan miesyhteisöön, joiden motiivit kumpuavat naissuhteiden puutumisesta ja niihin liittyvistä pettymyksen ja ulkopuolisuuden tunteista. Incel sanana tulee englannin kielen sanoista involuntary celibacy, eli tahdonvastainen se-libaatti. (Moskalenko ym. 2022.)

2 Maskuliinisuus ja nuorten miesten väkivalta

Maskuliinisuus tarkoittaa miehisten ominaisuuksien ja toimintatapojen ideaalia. Maskuliinisuus ei ole tarkka kuvaus siitä, mikä mies on, vaan enemminkin kulttuuriin ja yhteiskuntaan sisäänrakennettu normi siitä, millainen miehen tulisi olla (Ojala & Pietilä, 2013.) Koska maskuliinisuus on normi, ei se ole mihinkään sukupuoleen sidoksissa oleva asia. Täten kuka tahansa sukupuoleen katsomatta voi löytää oman tapansa olla maskuliininen (Savolainen, 2025). Maskuliinisuutta ajatellaan edelleen kuitenkin nimenomaan miehisten ominaisuuksien ideaalina, joita kohti miesten tulisi pyrkiä. Maskuliinisuuden tavoittelu miesten keskuudessa on ajautunut joissain kulttuureissa miesten väliseksi kilpailuksi, jossa riskinotosta ja väkivallasta on tullut ymmärrettäviä välineitä sen voittamiseksi. (Jokinen 2003, 10.)

Opinnäytetyö tarkastelee nuorten miesten väkivaltaisen käyttäytymisen ja väkivaltarikollisuuden yhteyttä alfa-male -ilmiöön. Lisäksi tarkastellaan, näkyvätkö haitalliset maskuliinisuuden mallit poliisin näkökulmasta väkivaltarikollisuutena. Taustateoriassa hyödynnetään tutkimusta siitä, millä tavalla sosiaalisessa mediassa nähtävä sisältö voi muokata nuoren käsitystä omasta itsestään. Isossa-Britanniassa toteutetun tutkimuksen mukaan 76 % peruskoulun opettajista olivat erittäin huolissaan misogynynisen sosiaalisen median sisällön vaikutuksista nuoriin miehiin. Tutkimukseen vastanneet opettajat kertoivat huomanneensa misogynynistä puhetta sekä syrjivää käytöstä naispuoleisia opettajia sekä oppilaita kohtaan. (Over ym. 2025.)

Väkivalta on määritelty tarkoittamaan fyysisen voiman tai vallan tahallista käyttöä tai sillä uhkaamista siten, että se johtaa tai voi hyvin todennäköisesti johtaa fyysisen tai psyykkisen vamman syntymiseen, tai kuolemaan (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 2024). Jos nuorten miesten väkivaltaa tarkastellaan ääriesimerkin, koulusurmien kautta, on niiden taustalla nähty vaikuttavan kulttuuri ja yhteiskunta, jotka korostavat väkivaltaista ja aggressiivista maskuliinisuutta. Koulusurmien tekijöillä on voitu havaita merkkejä pyrkiä maskuliinisen identiteetin rakentamiseen väkivallan kautta. Tähän liittyy tekijän ajatus siitä, ettei maskuliinisuus ole heissä luonnostaan olemassa oleva status, vaan asia, joka tulee saavuttaa omaamalla erinäisiä ”miehisyyteen” liitettyjä piirteitä. (Kivijärvi ym. 2018, 233.)

Siitä, mitä piirteitä missäkin kulttuurissa tai yhteiskunnassa liitetään maskuliinisuuteen tai ”miehisyyteen” kutsutaan hegemoniseksi maskuliinisuudeksi. **Hegemonisella maskuliinisuudella** tarkoitetaan maskuliinisuutta, joka on tiettyssä ajassa ja paikassa esiintyvä maskuliinisuus, joka on kulttuurisesti idealisoitu. (Kivijärvi ym. 2018, 225.) Hegemoniseen maskuliinisuuteen tiivistyy länsimaisen miesideaalin viisi odotusta; valta, voima, menestys, tunteiden hallinta ja heteroseksuaalisuus. Väkivaltaa on pidetty voiman, menestyksen ja vallan instrumenttina. Vaikka väkivalta ei ole maskuliinisuuden ideaali, se on hyväksytty keino saavuttaa ideaali. (Jokinen 2000, 217.) Nykypäivänä tiedämme sukupuolen käsityksen olevan laajempi, eikä maskuliinisuus ole sidoksissa ainoastaan biologian perusteella miehiin.

Toksisesta maskuliinisuudesta puhutaan, kun tarkoitetaan hegemonisen maskuliinisuuden äärimuotoa, jossa korostuu väkivaltaisuus, tunteiden tukahduttaminen ja alistaminen (Savolahti, 2025). Toksiseen maskuliinisuuteen liitetään myös vallankäyttö ja dominointi etenkin tavoilla, jotka alentavat naisia ja ylläpitävät homofobiaa (Ingram ym. 2019). Toksiseen maskuliinisuuteen liittyvien piirteiden vuoksi niille altistuva ja niitä toteuttava mies on alttiimpi kokemukselle, ettei yllä yhteiskunnan asettamaan muottiin sellaisesta miehestä, jollainen tämän tulisi olla.

Tällä on yhteys väkivallan käytön ihannointiin, tunteiden tukahduttamiseen ja eristäytymiseen, joilla taas on yhteys mielenterveyden heikkenemiseen ja korostuneeseen itsemurhariskiin. (Johnson, 2020.)

Hegemoninen maskuliinisuus ja toksinen maskuliinisuus muodostavat keskeisen pohjan, kun pohditaan, mitkä asiat vaikuttavat alfa male -ilmiön tapaisen ajattelun ja käyttäytymisen syntyymiseen. Alfa male -ajattelu heijastelee piirteiltään hegemonista maskuliinisuutta, kuten vallan tavoittelua, tunteettomuutta ja fyysistä vahvuutta. Alfa male -ilmiö on sosiaalisessa mediassa esiintyvä ilmiö, jossa korostetaan kapeita maskuliinisuuden malleja kuten valtaa, hallintaa ja dominanssia. Ilmiöön liittyvä sisältö, kuten podcastit ja eri sosiaalisen median julkaisut ajavat maskuliinisuuden aatetta, jonka mukaan empatia ja kiltteys ovat epämaskuliinisia piirteitä. Osa kanavista ovat avoimesti misogyynisiä ja opettavat nuorille miehille toksisen maskuliinisuuden käytös-malleja ja rooleja. (Betterhelp, 2025.)

Toksinen maskuliinisuus ja alfa male -ilmiö voivat käsitteinä mennä ajoittain sekaisin, vaikka niillä ei tarkoiteta samaa asiaa. Siinä, missä toksinen maskuliinisuus on laaja yhteiskunnallinen käsite, on alfa male -ilmiö sosiaalisessa mediassa leviävä ilmiö, jolla toksisen maskuliinisuuden piirteet konkretisoituvat sosiaalisen median sisällössä. Opinnäytetyössä tarkastellaan, voiko ilmiö toimia kanavana, jonka avulla toksiseen maskuliinisuuteen liittyviä piirteitä ja toimintamalleja voisi esiintyä nuorten miesten toiminnassa väkivaltaisuuksina.

Alun perin sanalla "alfa" on eläintutkimuksessa viitattu sosiaalisissa hierarkioissa dominoivaan, johtavaan hahmoon. Samalla tavalla "beetta" on ollut hierarkiassa seuraava. Sanan "alfa" käyttö on yleistynyt tutkimuksen aloilla Frans De Waalin vuonna 2007 julkaiseman tutkimuksen, *Chimpanzee Politics: Power and Sex Among Apes*, jälkeen. Tutkimuksessa De Waal tutki simpanssien sosiaalista hierarkiaa ja suhteita toisiinsa. De Waal kuvasi tutkimuksessaan alfoja tutkimuksessaan empaattisina ja päättäväisinä lauman jäseninä. Ihmisiin viittaavana terminä "alfa male", eli alfamies yleistyi 2000-luvulla, kun sen käyttö sosiaalisen median antifeministien piirien yhteydessä yleistyi. Ryhmistä muotoutui feminismiä vastustavia ryhmiä, jotka puhuivat sen puolesta, että miesten tulisi hakea paikkansa yhteiskunnassa takaisin aggression ja dominanssin keinoin. (Grant-Hudd 2025, 4, 6.)

Sosiaalisella medialla tarkoitetaan internetissä toimivia eri alustoja, joissa ihmiset voivat jakaa, luoda ja osallistua eri keskusteluihin. Erilaisia sosiaalisen median alustoja on useita erilaisia, ja ne eroavat toisistaan käyttötarkoitukseltaan. (Kietzmann ym. 2011.) Nuorten keskuudessa suosittuja alustoja ovat mm. Instagram, Snapchat ja TikTok (Kivijärvi & Happonen, 2024).

Sosiaalisen median vaikuttajilla tarkoitetaan sosiaalisessa mediassa esiintyviä henkilöitä, jotka sisältönsä avulla pyrkivät vaikuttamaan yleisöönsä (Freberg ym. 2011). Sosiaalisen median vaikuttaja on luodut sosiaalisen median alustoille itsestään henkilöbrändin, jolla hän kykenee olemaan seuraajiensa kanssa vuorovaikutuksessa. Vaikuttajalla on mahdollisuus informoida ja mahdollisesti vaikuttaa seuraajiensa mielipiteisiin. (Dhanesh & Duthler, 2019.)

2.1 Alfa male -sisältö sosiaalisessa mediassa

Yhtenä sosiaalisen median vaikuttajien kategoriana voidaan pitää "maskuliinisuusvaikuttajia", joista osan puheet mainostavat haitallista kuvaa maskuliinisuudesta, johon liittyy muun muassa sukupuoleen perustuva häirintä ja väkivalta. Maskuliinisuusvaikuttajien tarkoituksena on levittää omaa ajatustaan siitä, millainen on menestynyt mies. Usein vaikuttajat toimivat sosiaalisessa

mediassa kuntosalij- ja tapailuvalmentajina. Yksi suurimman seuraajakunnan kerryttäneistä vaikuttajista tässä kategoriassa voidaan katsoa olevan Andrew Tate. Tämän opinnäytetyön kirjoitushetkellä Taten käyttäjätilit on estetty Instagramista, Facebookista, TikTokista ja Youtubesta hänen misogynisten, homofobisten ja seksististen kommenttiensa vuoksi. Tate odottaa myös oikeuden tuomiota pahoinpitelyistä, raiskauksista sekä naisiin kohdistuvasta ihmiskaupasta. (O'Rourke ym. 2024.)

Alfa male -ajattelun kannattajat liitetään usein sosiaalisessa mediassa vahvasti esillä olleeseen Andrew Tateen. Vaikka Tate itse ei alustoillaan käytä termiä alfamies, hänen antifeministiset puheensa liitetään termiin vahvasti. Tate on sosiaalisessa mediassa puhunut muun muassa siitä, kuinka naiset ovat miesten omaisuutta, ja kuinka naisten tulisi kantaa vastuunsa heihin kohdistuvasta seksuaalisesta väkivallasta. Taten puheiden nähdään vaikuttaneen vahvasti kokonaiseen sukupolveen nuoria miehiä, ja sosiaalisessa mediassa on tänä päivänä valtava määrä vaikuttajia, jotka puhuvat siitä, kuinka naisten vapautta valita ja olla itsenäisiä tulisi paheksua ja estää. Alfamies-vaikuttajan tunnistaa sosiaalisessa mediassa misogynisesta retoriikasta ja tieteellisten termien käytöstä. Tieteeseen pohjautuvista termeistä usein esiin nousevat evoluutio (eng. evolution) ja naiseen viittaaminen naaraana (eng. female). (Grant-Hudd 2025, 4.)

Maskuliinisuusvaikuttajien tuottaman naisvihamielisen sisällön on huomattu vaikuttavan kielteisesti nuorten miesten ja poikien käsityksiin naisista ja tytöistä. Irlannissa, Iso-Britanniassa ja Australiassa tehtyjen tutkimusten mukaan Andrew Taten ym. retoriikkaa on havaittu kouluikäisten poikien puheissa. Puheista on nostettu esimerkiksi miesten paremmuus naisiin nähden sekä naisten esineellistäminen. (Fazackerley, 2023.)

Sosiaalisessa mediassa vaikuttavien maskuliinisuusvaikuttajien sisältö painottaa miehistä onnistumista paljolti materiaalin kuten rahan ja autojen kautta. Myös fyysisen vahvuuden korostus näkyy sisällössä vahvasti. Materiaali voi olla nuorille miehille haitallista ja voi johtaa heikentyneeseen mielenterveyteen, mikäli he kokevat, etteivät saavuta heille sisällössä asetettuja tavoitteita maskuliinisuudesta. Fyysisten ominaisuuksien lisäksi maskuliinisuusvaikuttajat, ensimmäisenä Andrew Tate korostavat maskuliinisuuden olevan todistettavissa tappelun avulla. Aggressiivisuuden ja tappelun ihannoinnin yhdistäminen alfa-male -ideologiaan ja maskuliinisuuden käsityksiin voi pahimmillaan toimia riskitekijänä nuorten miesten aggressiivisen käytöksen lisääntymiseen. (O'Rourke ym. 2024.)

Väkivaltaiselle ympäristölle altistuminen lapsena voi altistaa sille, että lapsesta tulee väkivaltainen. Tämän lisäksi myös väkivaltaisen median katsominen voi altistaa henkilön käyttäytymään itsekkin väkivaltaisesti. (Bushman, 2018.) Tätä teoriaa tukee myös psykologi Albert Banduran sosiaalisen oppimisen teoria. Bandura toteutti tutkimuksen, jossa yhdelle ryhmälle lapsista näytettiin aikuisen leikkivän Bobo-nukella näytettiin, yhdelle ryhmälle näytettiin, ettei aikuinen leikkinyt nukella ollenkaan, ja kolmannelle ryhmälle näytettiin, kuinka aikuinen leikki nukella väkivaltaisesti. Tutkimusryhmissä oli 3–6-vuotiaita tyttöjä ja poikia. Tutkimuksen tuloksena se ryhmä, jolle oli näytetty nuken aggressiivista kohtelua, kohtelivat itsekkin nukkea todennäköisimmin aggressiivisesti. Poikalapset reagoivat ryhmässä eniten aikuisen miehen näyttämään malliin nuken väkivaltaisesta kohtelusta. (McLeod, 2025.) Mikäli väkivaltaiset mallit ja väkivallan hyväksyminen siirtyvät osaksi käyttäytymistä, voitaisiin sen päätellä pitkällä aikavälillä heijastuvan poliisin toimintaympäristöön lisääntyneenä väkivaltaisena käyttäytymisenä.

2.2 Miehet väkivallan tekijöinä

Kriminologian alan tutkimuksen yhtenä havaintona voidaan pitää sitä, että miehet syyllistyvät naisia enemmän väkivalta- ja seksuaalirikoksiin. Nykypäivänä kriminologinen tutkimus pyrkii selittämään väkivaltaisuuden sukupuolieroja sosiaalisin ja kehityksellisin tekijöin. Sosiaalisista tekijöistä esimerkiksi miesten alttius hakeutua rikollisiin porukoihin on suurempaa verrattuna naisiin. Yhdeksi selittäväksi syyksi miesten ja naisten väkivaltaisuuden erojen välillä on esitetty myös niin kutsuttua strain-teoriaa. Teorian mukaan kuormittavat elämäntilanteet synnyttävät ihmisissä turhautumisen ja vihan kokemuksia, jotka miehillä usein purkautuvat väkivaltana. Samojen tunteiden aiheuttamat reaktiot naisilla taas kääntyvät useammin sisäänpäin. (Sarre ym. 2021.)

Psykologinen tutkimus taas selittää väkivaltaisuuden sukupuolieroja kulttuurisesti omaksutuilla käsityksillä maskuliinisuudesta. Näihin käsityksiin kuuluvat muun muassa vallan, hallinnan ja statuksen tavoittelu, jotka voivat vahvistaa väkivaltaista käyttäytymistä. Naisiin sen sijaan kulttuurillisesti liitetään useammin suojelun ja haavoittuvuuden rooleja, jotka eivät niinkään ole yhteneväisiä aggressiivisuuteen ja väkivaltaisuuteen. (Sarre ym. 2021.)

Suomessa väkivaltaisissa rikoksissa, kuten pahoinpitelyissä, ryöstöissä ja henkirikoksissa suurin osa epäillyistä on miehiä. Kun tarkastellaan niitä väkivallan tekoja, jotka ovat tapahtuneet parisuhteen ulkopuolella, on niistä 83 prosentissa tekijä on ollut mies. Tilastojen mukaan voidaan myös päätellä, että riippumatta uhrin sukupuolesta, on väkivallan tekijä ollut useimmiten mies. Väkivallan teoissa, joissa uhri on ollut mies, on tekijä 85 prosentissa ollut mies. Teoissa, joissa nainen on ollut uhri, on 81 prosenttia tekijöistä ollut miehiä. Miesten osuus väkivallan tekijöinä on huomattava verraten niihin väkivallan tekoihin, joissa tekijä on ollut nainen. Tapauksissa, joissa mies on ollut väkivallan uhri, on tekijä ollut 15 prosentissa nainen. Naisen ollessa väkivallan uhri on tekijä ollut toinen nainen 16 prosentissa tapauksista. (Lipasti ym. 2023, 52.)

Poliisin hälytystehtävissä miesten tekemä väkivalta voi korostua nimenomaan päihteiden käyttöön liittyvissä väkivaltatilanteissa. Suomessa päihteiden käytön määrä etenkin henkirikoksiin johtaneissa väkivallanteoissa on huomattava. Vuoden 2023 tilastotiedon mukaan viimeisen kymmenen vuoden aikana 81 prosenttia henkirikoksen tekijöistä on ollut päihteiden vaikutuksen alaisena rikoksen tekohetkellä. 51 prosentissa tapauksissa tekijän käyttämä päihde on ollut pelkkä alkoholi. Kun henkirikostilastoja tarkastellaan sukupuolen perusteella, on miesten tekemät henkirikokset tilastoissa selkeänä enemmistönä. (Beuker 2023, 29.) Väkivallan tekijöistä kertova tilastotieto ei siis ole sukupuolineutraali ilmiö. Tilastollinen yhteys päihteiden ja miesten tekemän väkivallan välillä korostaa poliisin tekemän ennalta estävän työn merkitystä etenkin päihdeongelmaisten asiakkaiden kohtaamisissa, sekä riskitekijöiden varhaisessa tunnistamisessa.

2.3 Nuoret väkivallan tekijöinä

Suomessa nuorisoriikollisuus on jo kauan muodostanut merkittävän osan rikosten kokonaismäärästä. Julkisessa keskustelussa on tänäkin päivänä havaittavissa puhetta, jonka mukaan nuorten rikollisuus on kasvussa. Vuoden 2020 Nuorisoriikokskyselyn mukaan yleistä kasvua ei havaittu, mutta sen sijaan havaittiin rikollisuuden keskittyvän pienempään osaan nuoria, jotka osaltaan tekevät vakavampia rikoksia. (Poliisihallitus 2024, 14.)

Pohtiessa nuorten tekemää väkivaltaa, voidaan taustatekijöinä pitää puutteellista impulssikontrollia, sanallisen suoriutumisen ja tunteiden käsittelyn ongelmia sekä päihderiippuvuuksia. Muita nuorten väliselle väkivallalle altistavia tekijöitä voivat olla kotona koettu väkivalta, muiden

perheenjäsenten välinen väkivalta, tai muu kaltoinkohtelu. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 2024.) Nuorten väkivaltaiseen käytökseen altistavia tekijöitä voidaan tarkastella jopa aivojen rakenteellisella tasolla, sillä aivojen kehitys jatkuu yli murrosiän. Aivojen etuotsalohko, jonka tehtävänä on vastata muun muassa impulssikontrollista ja tunteiden säätelystä, on yksi esimerkki aivojen osasta, jonka kehitys jatkuu vielä myöhempään ikään. Nuoren aivoissa palkitsemisjärjestelmät, kuten mantelitumake taas kehittyvät aivojen etuotsalohkoa nopeammin, joka voi ohjata toimintaa kohti nopeasti saavutettavaa palkkiota ja sen myötä riskikäyttäytymistä. (Mannerheimin lastensuojeluliitto, 2025.) Nuoren aivojen kehittymättömyys voi osa selittää väkivaltaisen käyttäytymisen ja tappeluiden hallitsemattomuuden. Poliisityön näkökulmasta tämä korostaa jo kärjistyneen tilanteen rauhoittamista, sekä varhaista puuttumista ennen tilanteen kärjistymistä.

Muita tutkitusti nuorten väkivaltaiseen käyttäytymiseen vaikuttavia asioita ovat nuoren kaveripiiri, päihteet ja väkivaltaisen sisällön kuluttaminen. Väkivaltaiseen kaveripiiriin kuulumisen on tutkittu lisäävän nuoren väkivaltaista käyttäytymistä. Isommissa porukoissa tapahtuvat väkivallan teot voivat olla poliisin näkökulmasta vaikeampia selvittää, sillä väkivallan tekijän yksilöiminen joukosta on vaikeampaa. Nuorten päihteiden, etenkin alkoholin ja kannabiksen, käytöllä on havaittu olevan väkivaltaista käyttäytymistä lisäävä vaikutus. Myös väkivaltaisen sisällön kuluttamisella, kuten väkivaltaisten pelien pelaamisella ja elokuvien katselulla on havaittu olevan vaikutusta nuorten väkivaltaiseen käyttäytymiseen. (Puska 2019, 58, 64.) Väkivaltaisen sisällön katselun altistus väkivaltaiselle käytökselle saa tukea myös Banduran sosiaalisen oppimisen teoria, jota kuvataan tarkemmin kappaleessa 2.1. Poliisityössä nuorten kohtaaminen on yleistä, jonka vuoksi on tärkeää ymmärtää osasyitä nuorten väkivaltaisen käytöksen takana.

Kun tilastoissa tarkastellaan väkivallan kokemuksia parisuhteen ulkopuolella, on kokemuksia havaittu olevan enemmän nuorimpiin ikäluokkiin kuuluvilla osilla väestöstä. Nuorimmissa ikäluokissa on havaittavissa myös sukupuolieroa miesten ja naisten välillä niin, että 25–34-vuotiailla miehillä kokemuksia on 45 prosentilla, kun taas 16–24-vuotiailla naisilla kokemuksia on 28 prosentilla. (Lipasti ym. 2023, 44.) Kansallisen rikosuhritutkimuksen vuosina 2012–2021 tekemän tutkimuksen perusteella nuoret ikäryhmät myös kokivat fyysistä väkivaltaa enemmän kuin vanhemmat ikäluokat (Kolttola & Näsi 2022, 2). Tätä voidaan mahdollisesti selittää sillä, että nuorten aivot ovat vielä kehittymässä.

Poliisin tilastoissa nuorten väkivaltaisuus näyttäytyy muun muassa kasvaneena nuorten tekemien ryöstöjen määränä. Vuonna 2022 alle 15-vuotiaiden tekemien ryöstöjen epäiltyjen määrä oli noussut 136 prosenttia vuodesta 2021. Saman tilaston mukaan 15–17-vuotiaiden määrä ryöstörikoksissa oli noussut 58 prosenttia. Myös nuorten tekemien pahoinpitelyjen määrän on huomattu kasvaneen vuodesta 2015 vuoteen 2022. Alle 15-vuotiaiden epäiltyjen määrä pahoinpitelyissä on vuonna 2015 ollut 950, kun taas vuonna 2022 niitä on ollut 2700. (Haapakangas & Kaakinen, 2023.) Tilastoja tarkastellessa on syytä pohtia, onko kyseessä tilastollinen piikki, vai pysyvä muutos. Oli kyseessä kumpi vain, numerot korostavat poliisin roolia nuorten väkivaltarikosten ennalta estämisessä ja rikoskierteen katkaisemisessa.

Nuorten väkivaltarikollisuudessa on havaittu eroa myös sen suhteen, missä päin Suomea rikokset on tehty. Etenkin alle 15-vuotiaiden tekemissä ryöstö- ja pahoinpitelyrikoksissa on havaittu eroa pääkaupunkiseudun ja muun Suomen välillä. Tilastokeskuksen tuloksissa pääkaupunkiseutu on rajattu koskemaan Helsinkiä, Vantaata sekä Espoota, joista Espoo sijoittuu myös tämän opinnäytetyön tutkimuksen alueelle, Länsi-Uudellemaalle. Tilastokeskuksen mukaan pääkaupunkiseudulla tehdyt nuorten väkivaltarikokset olivat yleisempiä porukassa tehtyinä, jonka takia korkeampi epäilyjen keskiarvo verrattuna muuhun maahan viittaakin suurempaan

tekijäjoukkoon. Kun alaikäisiä tekijöitä tarkastellaan syntyperän mukaan, on heistä pieni enemmistö ollut ulkomaalaistaustaisia. Pääkaupunkialueella ero ollut suurimmillaan vuosina 2019–2020. Vuonna 2022 ero suomalaistaustaisiin on ollut vähäinen. (Haapakangas & Kaakinen, 2023.)

Suomessa nuorten väkivalta ei tänä päivänä rajoitu ainoastaan pahoinpitelyihin ja ryöstöihin, vaan vuosi vuodelta laajeneva sosiaalisen median käyttö näkyy myös väkivaltaisuuksissa. Suomessa poliisi on huolissaan nuorten kuvaamisesta ja jakamisesta väkivaltavideoista. Videoilla näkyvää väkivaltaa ovat niin fyysinen väkivalta, kuin esimerkiksi toisen nöyryyttäminenkin. Poliisin mukaan kyseessä on toisen nuoren nöyryyttämisestä ja oman maineen nostamisesta. (Poliisihallitus 2024, 23.)

2.4 Poliisin ennalta estävä työ

Poliisi pyrkii vaikuttamaan nuoriin myös ennalta estävällä työllä. Poliisin ennalta estävällä työllä tarkoitetaan muun muassa nuorten kohtaamista sekä paikallisten ongelmien ratkaisemista yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa. Ennalta estävän työn on tarkoitus laatia poliisin ja nuorten välille luottamusta, ja ennalta estää nuorten välisiä mahdollisesti väkivaltaan äityviä tilanteita ennen kuin ne konkreettisesti ehtivät kärjistyä. (Sisäministeriö, 2018.)

Nuorten väkivaltaista käytöstä pyritään Suomessa ennalta ehkäisemään moniammatillisen Ankkuritoiminnan avulla. Ankkuritiimeissä on asiantuntijoita poliisista, sosiaali-, terveys- sekä nuorisotoimesta. Ankkuritoiminnalla on tarkoitus edistää nuorten hyvinvointia ja ennalta ehkäistä nuorten tekemiä rikoksia. Tieto huolestuttavasta nuoresta Ankkuritiimin tietoon voi nousta eri reittejä pitkin, esimerkiksi nuoren rikosten tai päihteiden käytön kautta. Ankkuritiimi järjestää nuoren ja tämän huoltajien kanssa tapaamisia, joiden jälkeen nuori ohjataan tarvittaessa jatkotuen piiriin. (Ankkuritoiminta, luettu 10.2.2026.) Moniammatillinen työ nuoriin liittyvässä ennalta estävässä työssä mahdollistaa nuoren elämäntilanteen ja mahdollisiin rikoksiin liittyvien taustatekijöiden tarkastelun laajemmin.

Ankkuritoimintaan liittyvän tutkimuksen mukaan toiminnalla on havaittu olevan positiivisia vaikutuksia nuorten rikollisen käyttäytymisen ennalta ehkäisyssä, mikä korostaa varhaisen puuttumisen merkitystä nuoren rikoskierteen katkaisemiseksi. Tutkimuksen mukaan Ankkuritoimintaan osallistuneilla nuorilla oli vertaisryhmään verrattuna pienempi riski syyllistyä uusiin rikoksiin vuoden sisällä. Myönteisiä vaikutuksia on havaittu myös niiden nuorten piireissä, jotka ovat syyllistyneet vakavampiin rikoksiin, ja joilla on useampia tunnistettuja riskitekijöitä rikolliseen käyttäytymiseen liittyen. (Kaakinen ym. 2022.)

3 Tutkimus

Opinnäytetyön tavoitteena on selvittää, onko alfa male -ilmiöllä havaittu vaikutusta nuorten miesten väkivaltaiseen käyttäytymiseen Länsi-Uudenmaan poliisilaitoksen alueella. Tutkimusta varten haastatellaan Länsi-Uudellamaalla nuorten parissa työskenteleviä konstaapeleita. Haastattelutavat konstaapelit sekä Lohjan että Espoon poliisiasemilta mahdollistavat pienemmän ja isomman kaupungin eroavaisuuksien tunnistamisen, mikäli niitä esiintyy.

3.1 Kvalitatiivinen tutkimus

Tutkimusmenetelmät voidaan karkeasti jaotella laadullisiin eli kvalitatiivisiin sekä määrällisiin eli kvantitatiivisiin tutkimusmenetelmiin (Vuori, 2021). Tässä opinnäytetyössä tutkimus on toteutettu kvalitatiivisena tutkimuksena. Kvalitatiivisen tutkimuksen lähtökohtana voidaan yleisesti pitää todellisen elämän kuvaamista ilman aiheen muuttamista määrälliseen muotoon. Kvalitatiivinen tutkimus pyrkii tutkimaan todellista elämää samalla huomioiden sen moninaisuuden. Yleisesti kvalitatiivisesta tutkimuksesta todetaan, että sen pyrkimyksenä on löytää tai paljastaa tosiasioita, kuin todentaa jo olemassa olevia väittämiä totuudesta. (Hirsjärvi ym. 1997, 156–157.)

Kvalitatiivisessa tutkimuksessa tutkittavana oleva asia ei useinkaan ole suoraviivaisesti selitettävissä tai analysoitavissa. Aineistosta on esimerkiksi usein vaikea erottaa selviä syyn ja seurauksen suhteita, vaan asiat liittyvät toisiinsa monimuotoisilla tavoilla. (Juhila, 2021.) Opinnäytetyön aiheena olevasta alfa male -ilmiöstä löytyy toistaiseksi vielä hyvin vähän aiempaa länsimaista tutkimusta, jonka vuoksi arvioin laadullisen tutkimusotteen sopivan tähän työhön parhaiten.

Kvalitatiivisen tutkimuksen lisäksi tutkimuksen voi toteuttaa myös kvantitatiivisena tutkimuksena. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa tutkittavaa aihetta tarkastellaan usein määrällisessä muodossa ja muuttujien välisiä yhteyksiä pyritään usein tuomaan esiin tilastollisen analyysin avulla. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa korostetaan yleispäteviä syyn ja seurauksen välisiä suhteita, ja taustalla onkin ajatus siitä, että todellisuus rakentuu objektiivisesti todettavista asioista. (Hirsjärvi ym. 1997, 135–136.)

Mikäli alfa male -ilmiötä olisi tutkittu enemmän, voisi sen tutkiminen kvantitatiivisen tutkimuksen keinoin olla mahdollista tietyin ehdoin. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa tutkittava ilmiö tulee voida sitoa johonkin jo määriteltyyn teoriasuuntaukseen ja sitä varten tulee voida määritellä tutkimuksen kannalta oleelliset käsitteet. Teoriat otetaan käyttöön yleensä silloin, kun taustalla oleva aikaisempi tutkimus on paljastanut ilmiössä säännönmukaisuuksia. Teorian tarkoitus on selittää havaitut säännönmukaisuudet, ja siten tarjota tarkempaa ymmärrystä tutkittavana olevasta ilmiöstä. (Hirsjärvi ym. 1997, 136–137.) ”Alfa male” ei kuitenkaan ole sosiaalisessa mediassa esiintyvän ilmiön kannalta vakiintunut tieteellinen käsite, vaan se on syntynyt ennemminkin kuvaamaan laajaa ja muuttuvaa ilmiötä. Alfa male -ilmiötä ei olla myöskään toistaiseksi paljoa tutkittu, jonka vuoksi siitä ei ole saatavilla aikaisemman tutkimuksen tarjoamia säännönmukaisuuksia tai muita siihen liitettyjä vakiintuneita käsitteitä.

Aiheen tutkiminen kvantitatiivisen tutkimuksen keinoin vaatisi myös siihen liitettyjen asenteiden ja käyttäytymismallien muuttamisen mitattavaan muotoon. Yhtenä tapana tutkia aihetta kvantitatiivisen tutkimuksen keinoin voisi hypoteettisesti olla väkivallan hyväksymisen tutkiminen osana alfa male -ilmiötä. Tällöin tutkimuksessa voitaisiin mitata esimerkiksi sitä, kuinka hyväksyttävänä

henkilö ennalta esitettyjä näkemyksiä väkivallasta pitää. Lisäksi tutkimuksessa mitattavana muuttujana voisi pitää henkilön viranomaiskontakteja tai itseraportoitua aggressiivista käyttäytymistä. Kun sosiaalisesta mediasta löytyvää materiaalia liittyen alfa male -ilmiöön selataan viimeisten parin vuoden ajalta, huomataan nopeasti, että sisältö on hyvin kontekstisidonnaista ja tulkinnanvaraista. Tämän vuoksi ilman vahvaa teoreettista pohjaa voisi riskiksi muodostua se, että tutkimuksessa tutkittaisiin todellisuudessa jotain muuta mitä se väittää tutkivansa. Tässä hypoteettisessa tutkimuksessa ei esimerkiksi enää tutkittaisi alfa male -ilmiötä, vaan väkivaltaisten näkemysten hyväksymistä. Tutkimus itsessään liittyisi toki alfa male -ilmiöön, mutta tutkimus ei enää itsessään koskisi ilmiötä itseään. Tämän vuoksi aiheen tutkiminen määrällisen tutkimuksen keinoin ei toistaiseksi ole kannattavaa.

Alfa male -ilmiö on aiheena vielä hyvin tuore, eikä siitä tämän opinnäytetyön kirjoitushetkellä ole ollut löydettävissä tieteellisesti luotettavaa tutkimusta. Tieteellistä tutkimusta on pyritty etsimään niin suomen- kuin englanninkielisistä lähteistä muun muassa hakusanoilla “alfa male -ilmiö”, “alfa male –kulttuuri”, “alfa male social media impacts” ja “alfa male social media”. Ilmiön tarkastelu kvalitatiivisen tutkimuksen keinoin mahdollistaa, että sitä voidaan hahmottaa ja ymmärtää kokemusten ja havaintojen kautta ilman kvantitatiivisen tutkimuksen edellyttämää käsitteellistä vakiintumista. Koska aiheesta ei juurikaan ole löydettävissä tutkittua tietoa, voi kvalitatiivinen lähestymistapa toimia kartoittavana tutkimuksena, joka voi parhaimmillaan tarjota pohjan mahdollisille tulevaisuudessa tehtäville tutkimuksille.

3.2 Haastattelu aineistonkeruumenetelmänä

Tutkimushaastattelun tarkoitus on tuottaa tietoa ja aineistoa tutkimuskysymykseen vastaamiseksi (Vuori ym. 2021). Laadullisessa tutkimuksessa haastattelu mielletään vuorovaikutustilanteeksi, jossa haastattelijan vaikutusta aineiston muotoutumiseen ei voida koskaan täysin poistaa (Juhila 2021). Haastattelun etuna on sen joustavuus, sillä haastattelijalla on mahdollista toistaa kysymys tai selventää haastateltavalle epäselviä asioita. Haastattelun etuna on myös se, että haastateltaviksi voidaan valita sellaiset henkilöt, joilla on aiheesta kokemusta tai tietoa. (Tuomi & Sarajarvi, 2009, 73–74.)

Strukturoidussa haastattelussa haastattelun runko ja kysymykset ovat täysin etukäteen määriteltä, eikä sen ympärillä tapahdu juurikaan haastattelijan ja haastateltavan välistä muuta keskustelua. Strukturoitu haastattelu toteutetaan useasti lomakehaastatteluna, eli lähettämällä haastateltavalle kysymykset, joihin tämä vastaa. (Hirsjärvi ym. 1997, 203.) Strukturoidusta haastattelusta on hyötyä silloin, kun tutkimusta varten on tarkoitus kerätä vakioituja ja mitattavia tuloksia. Ongelmaksi voi nousta se, ettei voida olla täysin varmoja siitä, miten haastateltava on kysymyksen ymmärtänyt. (Vuori ym. 2021.) Koska tätä opinnäytetyötä varten toteutettu tutkimus on tehty kvalitatiivisena tutkimuksena, olisi täysin strukturoidusta haastattelusta saatu aineisto saattanut jäädä liian suppeaksi. Strukturoitu haastattelu ei olisi mahdollistanut haastateltavien haastattelussa esiin tuomien ajatusten ja kokemusten syventämistä tai tarkentamista.

Avoimessa haastattelussa haastattelijalla pyrkii keräämään haastateltavalta aineistoa sen mukaan, kun ne luontevasti nousevat esiin keskustelussa. Kaikista haastattelumuodoista avoin haastattelu on lähimpänä keskustelua. Avoin haastattelu aineiston keruumenetelmänä usein vaatii useampia haastattelukertoja halutun aineiston keräämiseksi. (Hirsjärvi ym. 1997, 204.) Tutkimuskataulussa on päädytty siihen, että aineisto kerätään yksittäisinä haastattelukertoina, jolloin

säästetään niin laitoksen resurssia kuin haastateltavien konstaapeleiden työaika. Näin mahdollistetaan myös opinnäytetyön eteneminen sille laaditussa aikataulussa.

Teemahaastattelu voidaan mieltää strukturoidun ja avoimen haastattelun välimuodoksi. Teemahaastattelulle tyypillistä on, että haastattelun aiheet ovat entuudestaan tiedossa, mutta kysymysten asettelu tai järjestys puuttuu. (Hirsjärvi ym. 1997, 203.) Teemahaastattelun suuri etu on se, että se antaa tilaa haastateltavan muullekin puheelle (Vuori ym. 2021). Tässä opinnäytetyössä haastattelumenetelmänä toimii puolistrukturoitu teemahaastattelu, joka mahdollistaa sekä tutkimuskysymysten ohjaaman, että vapaamman keskustelun. Teemahaastattelussa haastattelu etenee etukäteen valittujen teemojen ja niihin liittyvien kysymysten varassa. (Tuomi & Sarajärvi, 2002, 87–88.) Tässä opinnäytetyössä puolistrukturoidulla tarkoitetaan sitä, että jokaista haastattelua varten oli ennalta laadittu kysymykset, joiden mukaan haastattelu eteni. Kysymykset ja niiden järjestys pysyi samana jokaisessa haastattelussa. Kysymysten välissä käytiin kuitenkin vapaampaa keskustelua haastateltavien kanssa, jonka aika esimerkiksi tarkennettiin haastateltavien esiin tuomia näkemyksiä ja kokemuksia.

Koska tutkimukseni edellytti haastattelemieni konstaapelien työaika, tarvitsin tutkimusluvan, eli kirjallisen luvan käyttää poliisin tietoja tutkimustarkoituksessa (Poliisi, luettu 29.1.2026). Tutkimusta varten on haettu ja hyväksytysti saatu tutkimuslupa Länsi-Uudenmaan poliisilaitokselta 22.10.2025. Koska aihe on tuore, eikä siitä ole tehty paljoa tutkimusta aikaisemmin, oli ennen haastatteluja tiedossa, että ongelmaksi voi nousta se, etteivät haastateltavat ole kuulleet tai ole tietoisia ilmiöstä tai sen esiintymismuodoista. Haastatteluissa vastausta tutkimuskysymykseen on haettu seuraavien puolistrukturoitujen kysymysten kautta:

- Onko nuorten miesten puheissa havaittavissa alfa male -ilmiön mukana tulleita toksista maskuliinisuutta ihannoivia piirteitä? Millaisia?
- Mikäli mainittuja piirteitä on havaittavissa, ovatko ne jo kehkeytyneet sanoista teoiksi? Millaisiksi?
- Onko alfa male -ilmiöön liittyvää puhetta tai käyttäytymistä havaittavissa niiden nuorten miesten keskuudessa, jotka ovat jo syyllistyneet väkivaltarikoksiin?
- Voidaanko alfa male -ilmiötä pitää väkivaltarikollisuuden riskitekijänä?
- Kuinka poliisi voi huomioida tämän tapaiset sosiaalisen median ilmiöt ennalta estävässä työssä?

Haastattelun kysymykset on valittu sillä perusteella, että ne auttavat lähestymään ilmiötä sen käytännön vaikutusten kautta. Kysymysten tarkoitus on hakea vastausta siihen millaisena, jos minkäänlaisena alfa male -ilmiö näyttäytyy nuorten miesten keskuudessa poliisin näkökulmasta. Vastausten pohjalta voidaan kartoittaa mahdollisia yhteyksiä väkivaltarikollisuuteen haastateltavien kokemuksiin perustuvien kokemusten ja havaintojen kautta. Lisäksi etenkin viimeisen kysymyksen kohdalla toivotaan vastausten tuottavan tietoa siitä, miten poliisi voi huomioida alfa male -ilmiön kaltaisten sosiaalisen median ilmiöiden vaikutukset ennalta estävässä työssä.

3.3 Aineiston analyysi

Tutkimusta varten kerättyä aineistoa voidaan analysoida monin eri keinoin. Analyysitavat voidaan karkeasti jakaa selittämiseen ja ymmärtämiseen pyrkiviin lähestymistapoihin. Selittämiseen pyrkivä analyysi suosii usein tilastollista analyysia ja päätelmien tekoa. Ymmärtämään pyrkivä lähestymistapa taas suosii lähtökohtaisesti laadullista analyysia ja päätelmien tekoa. (Hirsjärvi ym. 1997, 219.)

Tätä opinnäytetyötä varten tehty tutkimus oli laadullinen, joten aineiston analyysia varten keskiyttiin laadullisen analyysin keinoihin. Laadullisella analyysillä kokonaisuutena tarkoitetaan aineiston jalostamista ja tiivistämistä käsitteelliseen tai teoreettiseen muotoon. Laadullisessa analyysissä analyysin perinteisimmin käytettyjä työkaluja ovat koodaaminen, teemoittelu ja tyypittely. (Juhila ym. 2021.) Tässä opinnäytetyössä haastatteluista kerätty aineisto analysoitiin koodaamisen ja teemoittelun keinoin.

Koska diginauhurilla olevat tallenteet olisivat sellaisenaan olleet haastavia analysoitavia, litteroitiin ne tekstimuotoon Wordin valmiilla litterointiohjelmalla. Litteroinnilla tarkoitetaan aineiston, tässä tutkimuksessa puheen kirjoittamista puhtaaksi ja kirjalliseen muotoon luettavaksi Aineisto litteroitiin, jotta tutkimuksen toteuttamisessa pystyttiin etenemään aineiston analyysin seuraavaan vaiheeseen, aineiston koodaamiseen. (Hirsjärvi ym. 1997, 217.) Haastattelutallenteet poistetaan opinnäytetyön valmistuttua, kuten tutkimusluvassa on määritelty.

Laadullisen tutkimuksen aineiston käsittelyn ensimmäinen askel on sen saattaminen selkeämpään ja ymmärrettävämpään muotoon. Koodaaminen on usein juuri tähän tilanteeseen käytetty työkalu. Käytännössä koodaaminen on aineistossa esiintyvien aiheiden jaottelua ryhmiin käyttäen niille tutkijan itse määrittelemiä ”koodeja”. (Salo-Toyoki, 2024.) Aloitin aineiston analysoinnin ja koodaamisen lukemalla litteroidut haastatteluni läpi useampaan kertaan. Siistin litterointeja poistamalla sieltä ensin epäolennaisen materiaalin pois. Aineiston selkeydyttyä pyrin löytämään aineistoista kohdat, joissa käsiteltiin samoja asioita. Jaoin nämä kohdat omiin ryhmiinsä koodaamalla ne eri väreillä. Esimerkiksi alfa male -ilmiön tunnistamattomuuteen liittyviä puheita koodasin litteroidusta aineistosta vihreällä värillä.

Koodattuani aineistot siirryin aineiston teemoitteluun. Teemoittelulla tarkoitetaan tutkimuksen kannalta oleellisten asiakokonaisuuksien ja teemojen esiin nostamista (Juhila, 2021). Aloitin teemoittelun viemällä eri väreillä koodaamani puheita kysymieni kysymysten alle. Tämän jälkeen karsin vastauksista edelleen pois ne asiat, jotka eivät suoraan vastanneet esittämäni kysymyksen. Nämä asiat lisäsin näennäisen ”muut” kategorian alle. Toimimalla näin alkoi aineistoista koostua vastaukset haastatteluissa kysymiini kysymyksiin. Teemoittelun aikana esimerkiksi vihreällä koodaamani kohdat muodostivat asiakokonaisuuden, jossa alfa male -ilmiötä ei tunnistettu. Muut aineistosta nousseet asiakokonaisuudet olivat nuorten miesten ryhmädynamiikkaan ja uhoon liittyvät havainnot, jengiytyneen elämäntavan ihannointi, alfa male -ilmiö mahdollisena riskitekijänä nuorten miesten väkivaltarikollisuudessa sekä sosiaalisen median ilmiöt osana poliisin ennalta estävää työtä.

Olin teemoittelun lomassa kerännyt myös aineistosta yhteen ne osat, jotka eivät suoraan vastanneet kysymyksiini, tai jotka olivat tulleet esiin kysymysten ulkopuolella käymiemme keskustelujen lomassa. Näistä osista aineistoa pystyin huomaamaan muutamia toistuvia asiakokonaisuuksia, jotka nousivat puheeksi haastateltavien kanssa. Näitä ajatuksia on purettu tarkemmin opinnäytetyön tutkimustulokset –osiossa.

3.4 Tutkimuksen toteutus

Aloitin tutkimuksen toteutuksen laatimalla tutkimussuunnitelman, joka esiteltiin opinnäytetyöhön liittyvässä ensimmäisessä seminaarissa. Ensimmäisen seminaarin jälkeen aloin työstämään opinnäytetyön teoreettista viitekehystä, josta muotoutui lopulta valmiin opinnäytteen pääluku numero kaksi. Samanaikaisesti aloin myös työstämään tutkimushaastatteluja. Tutkimussuunnitelmassa laatimani alustava haastattelurunko toimi pohjana lopullisille haastattelukysymyksille. Lokakuussa 2025 lähetin Länsi-Uudenmaan poliisilaitokselle tutkimuslupahakemuksen, joka hyväksyttiin 22.10.2025. Saatua tutkimuslupaa lähetin haastattelukutsut haastateltaville.

Haastattelut on toteutettu aikavälillä 1.12.-23.12.2025. Koska tutkittavana on tuore ja vähän tutkittu aihe, oli odotettavissa, etteivät kaikki haastateltavat välttämättä tietäisi aiheesta paljoa etukäteen. Tätä varten ennen haastatteluja jokaiselle haastateltavalle lähetettiin lyhyt tietopaketti aiheesta, sekä haastattelukysymykset. Lisäksi haastateltaville kerrottiin haastatteluiden keston olevan arvioilta 30 minuuttia. Haastattelut etenivät etukäteen laadittujen kysymysten pohjalta samassa järjestyksessä jokaisen haastattelun kohdalla, mutta puolistrukturoidun haastattelun joustavuuteen nojaten aiheesta keskusteltiin jokaisen haastateltavan kanssa myös laadittujen kysymysten ulkopuolella.

Haastattelut toteutettiin yksilöhaastatteluina suunnitellussa aikataulussa kasvotusten. Haastattelut tallennettiin diginauhurille, josta ne on siirretty ulkoisella muistitikulla tietokoneelle, jossa ne on litteroitu aineiston analyysiä varten. Haastatteluiden tallenteet sekä litteroinnit poistetaan opinnäytetyön valmistuttua.

3.5 Tutkimuksen eettisyys

Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen peruslähtökohtana on henkilöiden luottamus tutkijaan ja tieteseen. Tutkimuseettinen lautakunta on laatinut peruseriaatteita, joita tutkijan on tutkimuksessaan noudatettava. Periaatteet on huomioitu tämän tutkimuksen toteutuksessa. (Tutkimuseettinen neuvottelulautakunta, 2019.) Tässä opinnäytetyössä tutkimuksen eettisiä periaatteita on noudatettu huolehtimalla tutkimusta varten tarvituista luvista. Tutkimusta varten on haettu ja hyväksytysti saatu tutkimuslupa Länsi-Uudenmaan poliisilaitokselta 22.10.2025.

Ennen haastatteluja jokaiselle haastateltavalle on kerrottu haastateltavana toimimiseen liittyvästä tietosuojasta erillisen tietosuojainformaatiolomakkeen (liite 2) avulla. Jokaiselle haastateltavalle on kerrottu haastattelujen vapaaehtoisuudesta. Heille on kerrottu, että haastatteluja varten heiltä ei kerätä erillisiä henkilötietoja, vaan tarkoituksena on kysymysten avulla kerätä heiltä mielipiteitä ja kokemuksia. Tutkimusta varten haastateltavilta ei ole kerätty henkilötietoja tai muita salassa pidettäviä materiaaleja, eikä aineistoa varten suoritetuissa haastatteluissa ole ollut tarpeen kerätä yksityiskohtia yksittäisistä rikoksista tai niihin liittyvistä henkilöistä. Haastatteluista saatua aineistoa käytetään niin, ettei yksittäisiä haastateltavia voida tunnistaa lopullisesta työstä. Henkilötietojen käsittely tässä opinnäytetyössä perustuu Euroopan Unionin yleisen tietosuojasetuksen 6 artiklan 1 a kohdan mukaan haastateltavan suostumukseen (GDPR, luettu 27.1.2026).

Haastateltaville on kerrottu, että haastattelut tallennetaan diginauhurilla muistikortille, jolla niitä säilytetään enintään opinnäytetyön arviointiin asti, jonka jälkeen ne poistetaan. Haastateltaville on kerrottu, että osallistuessaan heillä on oikeus perua suostumuksensa milloin tahansa, pyytää tietojensa oikaisua tai poistamista sekä saada tietoa henkilötietojen käsittelystä. Haastateltaville

on myös kerrottu, ettei tutkimukseen osallistumisesta ole suoria hyötyjä tai haittoja, ja että valmis opinnäytetyö julkaistaan Poliisiammattikorkeakoulun opinnäytetyönä Theseuksessa. Jokainen haastateltava on ilmaissut ymmärtäneensä oikeutensa haastateltavana allekirjoittamalla haastateluun suostumuslomakkeen.

4 Tutkimustulokset

Tutkimuksen alkuperäinen tavoite oli päästä haastattelemaan neljää konstaapelia, mutta haastattelujen lopullinen määrä jäi kolmeen. Neljäs haastatteluun pyydetyistä kieltäytyi haastattelusta, sillä koki ettei tiedä asiasta tarpeeksi kertoakseen siitä haastattelussa. Haastattelut suoritettiin yksilohaastatteluina kasvotusten. Haastattelut tallennettiin diginauhurille, josta ne siirrettiin ulkoiselta muistikortilta tietokoneelle, josta ne litteroitiin kirjalliseen muotoon.

Haastattelujen puolistrukturoidun mallin mahdollistamana haastateltavien kanssa käytiin keskustelua aiheesta myös kysymysten ulkopuolella. Näiden keskustelujen sisällöistä nousi esiin toistuvia teemoja ja kokemuksia liittyen nuorten miesten ryhmädynamiikkaan ja uhoon liittyviin havaintoihin, jengiytyneen elämäntavan ihannointiin, alfa male -ilmiöön mahdollisena riskitekijänä nuorten miesten väkivaltarikollisuudessa sekä sosiaalisen median ilmiöt osana poliisin ennalta estävää työtä. Näiden asiakokonaisuuksien lisäksi aiheissa toistui Australiassa käyttöön otettu laki, joka kieltää sosiaalisen median alle 16-vuotiailta. Asiakokonaisuuksia on pohdittu tarkemmin tämän kappaleen alta löytyvissä alakappaleissa, sekä opinnäytetyön pohdinta –osiossa.

4.1 Poliisin havainnot alfa male -ilmiöön liittyvästä puheesta nuorilla miehillä

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää, onko alfa male -ilmiöllä vaikutusta nuorten miesten väkivaltaiseen käyttäytymiseen Länsi-Uudellamaalla. Asiaa lähdettiin selvittämään kysymällä haastateltavilta, olivatko he havainneet nuorten miesten puheissa alfa male -ilmiön mukana tulleita toksista maskuliinisuutta ihannoivia piirteitä. Kolmesta haastateltavasta kaksi sanoivat, etteivät ole huomanneet tai ainakaan osanneet tunnistaa ilmiöön liittyvää puhetta. Haastateltavat arvioivat, että tämä voi osin johtua siitä, ettei ilmiö ollut heille entuudestaan tuttu. Ilmiön uutuudesta ja vähän tunnettavuudesta keskusteltiin jokaisen haastateltavan kanssa osana haastatteluja.

Kolmas haastateltava kertoi, ettei ole osannut tunnistaa ilmiöön liittyvää puhetta suoranaisesti, mutta kertoi havainneensa nuorten miesten puheissa uhoa, jonka ajatteli voivan liittyä tietynlaiseen johtajuuden tavoittelun ja hierarkiaan suhteessa muihin nuoriin. Tämän hän pohti voivan jossain määrin liittyä alfa male -ilmiöön. Kukaan haastateltavista ei kuitenkaan suoraan liittänyt haastattelussa ilmi tulleita aiheita ja teemoja liittyen nuorten miesten väkivaltarikollisuuteen suoraan alfa male -ilmiöön.

Kaikki haastateltavat kertoivat, etteivät ole kuulleet termejä *alfa* tai *alfa male* taikka suomennettuna *alfamies* nuorten miesten keskuudessa. Koska ilmiö liitetään sosiaalisessa mediassa aikaisemmin enemmän äänessä olleen Andrew Taten puheisiin, kysyttiin haastateltavilta myös, oliko hänen nimeään noussut esiin nuorten miesten keskuudessa. Haastateltavat kertoivat kaikki, ettei Taten nimeä ollut nuorten miesten puheissa ilmennyt. Yksi haastateltavista kuitenkin tunnisti nimen entuudestaan.

Alfa male -ilmiötä tarkasteltiin haastatteluissa myös osana toksista maskuliinisuutta ja siihen liitettyjä ajatusmalleja, kuten sukupuolten epätasa-arvoa ja naisten alisteista asemaa korostavaa puhetta. Yksi haastateltavista kertoi, ettei ollut havainnut nuorten miesten puheissa misogyniaan, eli naisvihaan, liittyvää puhetta. Toinen haastateltavista kertoi taas misogynynisen puheen

liittyvän hänen kokemustensa mukaan enemmän eri kulttuuritaustasta johtuviin teemoihin liittyen naisen ja miehen asemaan.

4.2 Nuorten miesten ryhmädynamiikka, hierarkia ja uho

Nuorten miesten ryhmädynamiikkaan ja hierarkiaan liittyviä teemoja nousi esiin kaikkien kolmen haastateltavan puheissa. Kaksi haastateltavista toi esille, että nuorten miesten porukoissa on havaittavissa jonkinlainen hierarkia, josta jollain tapaa voidaan erottaa yksi johtava hahmo, tai kuten yksi haastateltavista kuvaili, agitaattori.

Kaksi haastateltavista pohti paljon nuorten miesten jengiytymistä ja jengeihin liittyvän rikollisen elämäntyylin ihannointia, sekä niihin liittyvää hierarkisuutta. Erään haastateltavan mukaan nuorisojengeissä hierarkia rakentuu vahvasti iän mukaan niin, että vanhemmat jäsenet sijoittuvan hierarkiassa ylemmäs. Hän kertoi havainneensa, että tämän kaltaisissa jengeissä vanhemmat jäsenet käyttävät alaikäisiä tietyllä tapaa juoksupoikinaan. Hän epäili näin tapahtuvan, koska vanhemmat jäsenet tietävät, ettei alle 15-vuotias ole vielä rikosoikeudellisessa vastuussa. Esimerkkinä tästä hän kertoi, että usein alle 15-vuotiaat laitetaan pitämään huumausaineita hallussaan, sillä tiedossa on, ettei heille synny siitä rikosoikeudellisia seurauksia. Jengeihin liittyvää hierarkiaa ei haastateltavien toimesta kuitenkaan liitetty alfa male -ilmiöön. Kun haastatteluissa keskusteltiin siitä, onko nuorten porukoissa havaittavissa sukupuolijakaumaa, kertoi yksi haastateltava, että nuorisojengeissä ei ole tyttöjä. Jengien ulkopuolisissa porukoissa taas oli toisen haastateltavan mukaan sekä tyttöjä että poikia.

Katujengien ulkopuolella tapahtuvissa väkivaltarikoksissa yksi haastateltavista ei ollut huomannut mitään hierarkiaa perustuen fyysiseen kokoon, voimaan tai ikään. Haastateltavan mukaan tekijä ja uhri ovat useimmin keskenään samankokoisia ja niin sanotusti saman arvoisia. Suoraa alistamista ei kahden välisissä väkivaltatapauksissa hänen kokemuksensa mukaan ollut havaittavissa. Alistamisen hän kuvaili näyttäytyvän enemmän niissä tilanteissa, kun väkivaltaa on kohdistettu ryhmänä yhtä vastaan.

Kaikkien kolmen haastateltavan puheista toistuvana teemana nousi esiin nuorten miesten keskuudessa yleistynyt kostamiseen liittyvä väkivaltainen käyttäytyminen. Näissä tilanteissa joku ryhmästä ottaa jonkun itseensä tai läheiseensä kohdistuneen "väärinteon" hoitaakseen, jonka jälkeen kohdistetaan väkivaltaa porukalla yhtä vastaan. Yksi haastateltavista kertoi, että osana uhoa esiintyy joskus sosiaalisessa mediassa uhkailua ennen väkivallan tekoa. Esimerkkinä tästä hän kertoi Snapchatissa tapahtuvan uhkailun niin, että vastapuolelle jää käsitys nimenomaan väkivallan uhasta. Yksi haastateltavista koki kostamiseen liittyvän väkivallan liittyvän eri kulttuuritaustasta johtuvaan kunniaväkivaltaan. Hän kertoi näissä tapauksissa nuorten puhutuksissa väkivallan syyksi nousevan etenkin perheenjäseniin kohdistuneet loukkaukset.

4.3 Puheista tekoihin

Haastateltavilta kysyttiin, onko alfa male -ilmiöön liittyvää puhetta ollut havaittavissa ja olivatko he havainneet puheiden johtaneen tekoihin. Osa haastateltavista koki kysymyksen haastavaksi vastata, koska ilmiöön liittyvää puhetta oli heidän mielestään jo lähtökohtaisesti vaikea tunnistaa. Yksi haastateltavista nosti kuitenkin esiin nuorten jengiytymisen ja rikollisen elämäntyylin ihannoinnin. Hän koki, että se voi osaltaan heijastua nuorten miesten käyttäytymiseen konkreettisina tekoina.

Keskustellessa siitä, onko alfa male -ilmiöön liittyviä piirteitä havaittavissa niiden nuorten miesten keskuudessa, ketkä ovat jo syyllistyneet väkivaltarikoksiin, kertoi yksi haastateltava, että vaikka väkivaltarikosten tekijät nuorten keskuudessa usein ovatkin poikia, ovat heidän uhrinsa tavallisesti myös poikia. Näin ollen hän ei löytänyt ainakaan sukupuolten eriarvoisuuteen tai naisvihaan liittyvää väkivaltaa näiden rikosten yhteydessä.

Kolmas haastateltavista kertoi kiinnittäneensä huomiota ylipäänsä nuorten väkivaltarikosten yleistymisen ja raaistumiseen. Hän kertoi tarkastelleensa tilastoja, ja havainneensa nuorten tekemien väkivaltarikosten nousseen neljänneksellä Länsi-Uudellamaalla vuodesta 2024 vuoteen 2025. Törkeiden pahoinpitelyjen hän kertoi nousseen melkein puolella. Hän uskoi tämän johtuvan siitä, kuinka herkästi nuoret ylipäänsä tänä päivänä tukeutuvat väkivaltaan. Väkivallan raaistumisen ja törkeiden pahoinpitelyiden nousun hän arvioi liittyvän siihen, kuinka paljon teräaseiden, erityisesti puukojen, kantaminen on yleistynyt. Rikoslain (RL, 39/1889) 21 luvun 6 §:n mukaan pahoinpitely katsotaan törkeäksi silloin, jos sillä aiheutetaan toiselle vaikea ruumiinvamma, vakava sairaus tai hengenvaarallinen tila, rikos tehdään erityisen raa'alla tai julmalla tavalla tai jos rikoksessa käytetään ampuma- tai teräasetta, tai muuta näihin rinnastettavaa hengenvaarallista välinettä. Lisäksi rikoksen tulee olla kokonaisarvotellen törkeä.

Kun käsiteltiin sanojen kehkeytymistä teoiksi, yksi haastateltavista kertoi havainneensa ilmiön, jossa uhkailun edettyä teoiksi väkivaltateko kuvataan, ja levitetään eteenpäin sosiaalisessa mediassa. Hän arvioi sen mahdollisesti liittyvän jonkinlaiseen egon nostatukseen ja hyväksynnän hakemiseen suhteessa muihin nuoriin miehiin. Hän kertoi olleensa mukana selvittämässä tilannetta, jossa yhtä tämän kaltaista videota levittänyt tekijä oli ollut poliisin hallussa ja ympärillä olevien nuorten suhtautuminen tähän oli ollut jopa ihannoivaa. Häntä oli ympärillä olevien nuorten toimesta pidetty "hyvänä jätkänä". Kolmas haastateltava taas kertoi, ettei ollut itse havainnut puheiden suoraan johtaneen tekoihin. Ilmiötä pohtiessaan hän kuitenkin kertoi, ettei ollut itse havainnut nuorten miesten keskuudessa naisvihamielistä puhetta tai käytöstä.

Yksi haastateltavista kertoi havainneensa nuorten miesten porukoissa jonkinlaista machoilua, joka hänen mukaansa liittyy nimenomaan ryhmätilanteisiin. Yksittäin tapahtuvissa puhutuksissa hän kertoi samojen nuorten olevan huomattavasti hillitympiä ja epävarmempia, mikä hänen mukaansa viittaa nimenomaan siihen, että machoilu korostuu erityisesti ryhmätilanteissa.

Haastatteluissa nousi esiin myös perherakenteeseen ja kulttuuriperimään liittyviä tekijöitä, joita arvioitiin osin liittyvän nuorten miesten käyttäytymiseen. Haastattelujen aikana kaksi kolmesta haastateltavasta toi esiin, että väkivaltarikoksiin syyllistyneillä nuorilla miehillä esiintyy usein isän, tai isähahmon puuttumista osana perherakennetta. Heidän mukaansa tämä näkyy ajoittain tietynlaisena rajattomuutena ja auktoriteetin kyseenalaistamisena. Yksi haastateltavista kertoi, että etenkin eri kulttuuritaustoista tulevien nuorten miesten perheissä saattaa olla tilanne, jossa 13-vuotias poika toimii "perheen päänä". Puhutustilanteissa tämä on näkynyt muun muassa niin, että kun pojan äiti on yrittänyt sanoa jotain, on poika käskenyt äitiään olemaan hiljaa. Haastateltava ei liittänyt tätä niinkään toksiseen maskuliinisuuteen tai alfa male -ilmiöön, vaan arvioi sen liittyvän ennemminkin kulttuuriperimään, jossa sukupuolten väliset roolit ja valtasuhteet eroavat suomalaisesta kontekstista.

4.4 Alfa male -ilmiö väkivaltarikollisuuden riskitekijänä

Alfa male -ilmiöön liittyvää sosiaalisen median sisältöä on usein havaittavissa erilaisten valmennussisältöä tuottavien sisällöntuottajien keskuudessa. Esimerkiksi sosiaalisessa mediassa on

erinäisiä urheiluvalmentajatilejä, joiden puheissa korostuu maskuliinisuuden korostaminen fyysisen koon mukaan haitallisella tavalla niin, että pienempi fyysinen koko nähdään ”epämiehisenä” tai heikkona asiana. Urheiluvalmentajatiilit keskittyvät usein kuntosalivinkkien jakamiseen. Kun keskustelin haastateltavien kanssa aiheesta, kertoi eräs haastateltava nuorten puhutuksissa mukana olevien sosiaalityöntekijöiden tekemän nuorista usein elämäntapakartoitusta. Näiden kartoitusten aikana hän oli havainnut väkivaltarikoksiin syyllistyneiden nuorten miesten keskuudessa usein esiintyvän nyrkkeilyharrastusta. Haastateltava kertoi, että usein urheilu voi olla hyvä venttiili purkaa paineita. Haastateltava kuitenkin korosti, että nyrkkeilyharrastusta ja ylipäänsä sitä, että ihminen ”osaa lyödä” voidaan pitää oikeudessa myös tuomion koventamisperusteena. Muuta fyysiseen kokoon liittyvää hierarkiaa ei kukaan haastateltavista ollut havainnut, eikä nyrkkeilyharrastukseen tai urheiluun muutenkaan havaittu liittyvän alfa male -ilmiöön liittyvää puhetta tai ajatusmaailmaa.

Haastatteluissa keskusteltiin myös sosiaalisen median algoritmien toiminnasta ja niiden mahdollisesta roolista väkivaltaa ihannoivan sisällön lisääntymisessä nuorten keskuudessa. Teknisessä mielessä algoritmit ovat sarja koodattuja menettelytapoja, jotka muuttavat syötteeksi annetun datan halutuksi tulokseksi ennalta määritellyn laskutoimituksen perusteella. Käytännössä tämä sosiaalisessa mediassa tarkoittaa, että sen perusteella, mitä yksittäinen käyttäjä katsoo ja kuluttaa, hänelle tarjotaan kulutettuun sisältöön nähden räätälöityä sisältöä lisää. (Asikainen & Kautonen, 2025.) Yksi haastateltava arvioi, että jos sosiaalinen media syöttää muita nöyryyttävää, väkivaltaista materiaalia, saattaa se alentaa nuoren kynnystä toimia vastaavalla tavalla itsekä. Toinen haastateltava kertoi uskovansa, että sosiaalisen median sisällöllä on vaikutusta siihen, miten nuoret käyttäytyvät ja mitä he oppivan ihannoimaan. Tästä hän nosti uudelleen esiin esimerkin jengiytyneen elämäntyylin yleistymisen ja ihannoinnin. Eräs haastateltavista kertoi tähän liittyen kokevansa, että väkivaltaisen sisällön katsominen vieraannuttaa nuoria siitä, kuinka haurasta elämä oikeasti on. Hän kertoi, että hän yrittää itse työssään nuorten kanssa keskustellessaan korostaa, ettei väkivallan tarvitse aina olla äärimmäistä riittääkseen siihen, että se voi viedä toisen ihmisen hengen.

Kun haastateltavilta kysyttiin, uskovatko he alfa male -ilmiötä voivan pitää yhtenä väkivaltarikollisuuden riskitekijänä, kaksi haastateltavista uskoi sen olevan mahdollista yhtenä osatekijänä mutta ei yksinään väkivaltaan johtavana tekijänä. He korostivat ilmiön merkitystä silloin, kun se yhdistyy muihin riskitekijöihin kuten epävakaiseen perhetaustaan ja jengikulttuurin ihannointiin. Kolmas haastateltava piti ajatusta mahdollisena. Hän uskoi joihinkin ihmisiin olevan sisäänrakennettuna enemmän johtajuutta kuin taas toisiin, johon yhdistettynä sosiaalinen media ja jengikulttuurin ihannointi voivat yhdessä olla hänen mukaansa mahdollisesti väkivaltaiseen käyttäytymiseen altistava tekijä. Eräs haastateltava kertoi itsekä miettineensä paljon sitä, mikä nuorten raaistuneen väkivallan taustalla on. Kun hän pohti opinnäytetyöni aihetta, arvioi hän sen mahdollisesti liittyvän aiheeseen jollain tapaa. Kaikki haastateltavat korostivat kuitenkin sitä, ettei alfa male -ilmiötä voida pitää yksiselitteisenä syynä nuorten miesten väkivaltarikollisuuteen.

4.5 Sosiaalisen median ilmiöt poliisin ennalta estävässä työssä

Kun haastatteluissa keskusteltiin siitä, miten poliisi voi huomioida alfa male -ilmiön kaltaiset sosiaalisen median ilmiöt ennalta estävässä työssä, korostivat kaikki haastateltavat huoltajien roolin merkitystä. Haastateltavat kertoivat, että huoltajat harvoin tietävät tarkkaan, mitä kaikkea lapset ja nuoret sosiaalisessa mediassa näkevät, ja kuinka nopeasti sisältö siellä tavoittaa käyttäjänsä. Huoltajien vastuulla nähtiin erityisesti sosiaalisen median käytöstä ja sisällöstä käytävä

keskustelu lasten ja nuorten kanssa. Ylipäänsä huoltajille suunnatun viestinnän merkitystä liittyen sosiaaliseen median ilmiöihin ja siellä tapahtuviin rikoksiin korostettiin. Eräs haastateltavista kertoi kokemuksestaan vanhempainillassa, jossa hän oli ollut puhumassa nuorten yleistyneestä väkivaltaan tukeutumisesta ja teräaseiden mukana kantamisesta. Hän kertoi havainneensa paljon epäuskoisuutta niin huoltajien kuin koulun henkilökunnankin osalta koskien sitä, kuinka monta puukkoa nopeasti löydettäisiin, jos lähdettäisiin käymään koulun oppilaiden reppuja läpi.

Haastatteluissa korostui myös poliisin näkyvyyttä sosiaalisessa mediassa osana poliisin ennalta estävää työtä. Yksi haastateltava mainitsi, etteivät resurssit riitä siihen, että jokainen konstaapeli pysyisi ajan tasalla kaikista sosiaalisessa mediassa leviävien ilmiöiden suhteen. Hän mainitsi kuitenkin olevan hyvä asia, että poliisissa asia on huomioitu sosiaalisessa mediassa näkyvien yksittäisten konstaapelien avulla. Myös laillisuuskasvatuksen vastuuta poliisin ja huoltajien välillä pohdittiin. Koska poliisin resurssit eivät voi riittää kaikkeen, pohti eräs haastateltava, tulisiko huoltajille vierittää enemmän vastuuta perehdytyksen ja viestinnän avulla liittyen lasten ja nuorten laillisuuskasvatukseen.

Sosiaalisessa mediassa leviävien ilmiöiden tunnistaminen varhaisessa vaiheessa nähtiin keskeisenä osana poliisin ennalta estävää toimintaa. Eräs haastateltava toi esiin poliisin tekemät kouluvierailut, joiden aika nuorten kanssa pyritään keskustelemaan sosiaalisen median ilmiöistä ja siellä tapahtuvista rikoksista.

Tutkimuksen yhteydessä haastatteluissa nousi esiin 10.12.2025 Australiassa käyttöön otettu laki, jonka nojalla sosiaalinen media kiellettiin alle 16-vuotiailta. Lain myötä alle 16-vuotiaat eivät enää pysty perustamaan tai säilyttämään jo olemassa olevia sosiaalisen median tilejä edes huoltajan suostumuksella. Australian hallitus on perustellut päätöstään tarkoituksena suojella lapsia ja nuoria sosiaalisessa mediassa tapahtuvalta kiusaamiselta ja rikoksilta. Sosiaalisella medialla katsotaan olevan haitallisia vaikutuksia nuorten hyvinvointiin. Lain valvontavastuu on asetettu sosiaalisen median alustoille itselleen ja lain rikkomisesta voi yritykselle aiheutua jopa 50 miljoonan Australian dollarin sakot. Henkilöt, jotka saattavat onnistua tilin alle 16-vuotiaana kaikesta huolimatta luomaan ei voida lain nojalla rangaista. (Unicef, luettu 1.2.2026.)

Haastateltavat pohtivat, tarvitseeko alle 16-vuotiaille ylipäänsä olla laajamittainen pääsy sosiaaliseen mediaan, vai riittäisikö heille pääsy tietyille rajatuille verkkosivuille ja viestipalveluihin, kuten WhatsAppiin. Haastatteluissa nousi esiin haastateltavien suoria mielipiteitä siitä, että nuorten pääsyä sosiaaliseen mediaan tulisi rajoittaa.

5 Johtopäätökset

Tämän opinnäytetyön tutkimuskysymyksenä oli ”Onko alfa male -ilmiöllä vaikutusta nuorten miesten väkivaltarikollisuuteen Länsi-Uudenmaan poliisilaitoksen alueella”. Tehdyn tutkimuksen yhteenvetona voidaan tulkita, että suoraa yhteyttä ilmiön ja nuorten miesten väkivaltarikollisuuden välillä ei ole. Haastatellut konstaapelit eivät pääosin tunnistanee alfa male -ilmiöön yhdistettävää puhetta, käyttäytymistä tai siihen liittyviä asenteita nuorissa miehissä. Siltä osin, kun ilmiöön liittyviä piirteitä, kuten väkivaltaista käyttäytymistä ja johtajuuden tavoittelua ryhmässä oli haastateltavien osalta havaittu, ei liitetty suoraan alfa male -ilmiöön.

Tutkimustulosten perusteella nuorten miesten vallantavoittelu väkivaltarikoksissa korostuu enemmän ryhmäilmiönä, kuin yksilöllisenä ilmiönä. Väkivallan taustalla korostuivat kostamiseen liittyvä, sekä jengiytymiseen ja rikollisen elämäntavan ihannointiin liittyvä väkivalta. Myös sosiaalisen median rooli uhkailun ja väkivaltaisen sisällön levittämisen välineenä oli korostunut. Mainittuja ilmiöitä ei haastateltavien mukaan voida kuitenkaan suoraan selittää alfa male -ilmiöllä. Havaittujen ilmiöiden taustalla koettiin olevan muun muassa perhetaustaan, kulttuuriperimään, sosiaalisen median sisältöön sekä rikollisen elämäntyylin ihannointiin liittyviä tekijöitä.

Haastattelujen perusteella alfa male -ilmiötä voidaan mahdollisesti pitää nuorten miesten väkivaltarikollisuuden riskitekijänä, mikäli se yhdistyy muihin tunnettuihin riskitekijöihin. Alfa male -ilmiö ei yksinään haastatelluille konstaapeleille näyttäyty nuorten miesten väkivaltaista käyttäytymistä selittävänä tekijänä, mutta siihen liittyvä arvomaailma, kuten fyysisen vallan korostaminen, hierarkkinen ajattelu suhteessa muihin nuoriin miehiin ja sukupuolten epätasa-arvoa tukevat ajatukset voivat tietyissä olosuhteissa tukea väkivaltaista käyttäytymistä. Myös sosiaalisen median katsottiin voivan vahvistaa väkivaltaa ihannoivaa tai hyväksyvää ajatusmallia nuorissa miehissä, mikäli sen kaltaista sisältöä algoritmien vuoksi tarjottaisiin toistuvasti.

Tutkimuksen tulokset viittaavat siihen, että alfa male -ilmiö on toistaiseksi poliisin työssä heikosti tunnistettu ilmiö. Tämä voi osittain selittyä sillä, että kyseessä on suhteellisen tuore ja vähän tutkittu ilmiö, jolla ei toistaiseksi ole vakiintunutta tieteellistä määritelmää. Tämä osoittaa aikaisemman arvioni siitä, että haastattelujen ongelmaksi voisi nousta se, etteivät haastateltavat juuri tiedä aiheesta entuudestaan oikeaksi. Tutkimuksen toteutuksen kannalta oli olennaista, että haastateltaville lähetettiin lyhyt tietopaketti liittyen tutkimuksen aiheeseen ennen haastatteluja.

Vaikka ilmiöön liittyviä termejä, kuten *alfa* tai *alfa male* ei nuorten miesten puheissa ollut havaittu, nousi haastatteluissa esiin teemoja, jotka osittain liittyvät toksiseen maskuliinisuuteen. Toksisen maskuliinisuuden liittyviä piirteitä, joita haastateltavat olivat havainneet, olivat muun muassa ryhmien hierarkkisuus ja johtajuuden tavoittelu, uho ja machoilu suhteessa muihin nuoriin miehiin.

Tutkimuksen tulosten perusteella voidaan tulkita, että alfa male -ilmiöllä ei yksittäisenä ilmiönä ole vaikutusta nuorten miesten väkivaltarikollisuuteen Länsi-Uudenmaan poliisilaitoksen alueella. Kyseessä on ennemminkin ilmiö, jossa sosiaalinen media, erilaiset ryhmädynamiikat, perhetaustat ja kulttuuriset tekijät kietoutuvat yhteen. Alfa male -ilmiön voidaan nähdä olevan osa tätä kokonaisuutta, mutta ei sen keskeisimpiä tekijöitä.

5.1 Tutkimuksen luotettavuus

Tutkimuksen aineisto koostui kolmen Länsi-Uudenmaan poliisilaitoksen alueella työskentelevän konstaapelin haastatteluista. Haastateltavien määrä oli kokonaisuutena hyvin pieni, joka rajoittaa tutkimuksen tulosten yleistettävyyttä. Kerättyä aineistoa voidaan kuitenkin pitää aiheeseen nähden tarkoituksenmukaisena, sillä jokaisella haastateltavalla oli työnsä puolesta ajantasaista kokemusta nuorten miesten väkivaltarikollisuudesta. Aineiston rajallisuus on huomioitu tutkimuksen johtopäätöksissä, eikä tuloksia ole yleistetty koskemaan koko Suomea.

Haastatteluissa jokaiselta haastateltavalta kysyttiin samat, ennalta määritellyt kysymykset ja heille on esitetty samat keskeiset teemat liittyen alfa male -ilmiöön, joka osaltaan lisäsi vastaus-ten vertailtavuutta. Laaditut haastattelukysymykset perustuivat alkuperäiseen tutkimuskysymykseen, sekä poliisin ennalta estävään työhön.

Alfa male -ilmiön vähäistä tunnettavuutta ei voida sivuttaa, kun pohditaan tutkimuksen luotettavuutta. Ilmiön uutuus on voinut vaikuttaa siihen, kuinka hyvin se haastateltavien keskuudessa on haastatteluiden aikana tunnistettu. Haastateltavien antamat vastaukset kysymyksiin sekä esiin tuomat kokemukset ja näkemykset on tuotu esiin sellaisenaan, eikä niitä ole ylitulkittu tutkittavana olevaan ilmiöön sopiviksi. Ilmiön uutuus toisaalta tukee myös tutkimuksen ajankohtaisuutta. Tutkimuksen luotettavuuteen on voinut vaikuttaa myös se, että työ on toteutettu yhden henkilön toimesta. Tämä on kuitenkin pyritty tietoisesti huomioimaan hyödyntämällä opinnäytetyön ohjaajien sekä vertaisten ohjausta ja ehdotuksia.

5.2 Pohdinta

Jo ennen opinnäytetyöprosessiin ryhtymistä minulle oli selvää, että tahtoisin tehdä opinnäytetyön minua aidosti kiinnostavasta aiheesta. Luettuani NYTKIS Ry:n toteuttamasta tutkimuksesta, jonka mukaan joka neljäs alle 35-vuotiaista suomalaisista miehistä koki naisen voivan jollain tavalla ansaita väkivallan, aloin jäsentämään mielessäni aiheita nuorten miesten ja väkivaltarikollisuuden ympärille. Olin myös seurannut sosiaalisessa mediassa ilmenevää alfa male -ilmiötä, ja huolissani kuunnellut siihen liittyvää puhetta ja asenteita. Sen kautta sain ajatuksen opinnäytetyölle, joka käsittelisi alfa male -ilmiötä ja nuorten miesten väkivaltarikollisuutta.

Aiheen rajaus sen lopulliseen muotoonsa onnistui mielestäni hyvin ajatellen ammattikorkeakoulun opinnäytetyön laajuutta. Mikäli olisin valinnut aiheekseni sosiaalisen median ilmiöt kokonaisuutena ja niiden vaikutukset nuorten miesten väkivaltaisuuteen, olisin luultavasti kohdannut merkittäviä aikataulu- ja resurssihaasteita. Myös rajaus nimenomaan nuoriin miehiin on mielestäni perusteltua, sillä sosiaalisen median alfa male -sisältö on lähtökohtaisesti suunnattu nuorilta miehiltä toisille nuorille miehille. Aiheen rajaukseen liittyen olen jälkikäteen miettinyt, olisiko tutkimuksesta voinut saada enemmän irti, mikäli aiheen olisikin rajannut koskemaan toksista maskuliinisuutta kokonaisuutena vähemmän tunnetun alfa male -ilmiön sijaan. Tällä tavalla myös teoreettisen viitekehyksen rakentuminen olisi ollut loogisempaa toksisesta maskuliinisuudesta saatavilla olevan tutkimustiedon perusteella.

Tutkimuksen toteuttamisen kanssa kohtasin hieman haasteita, sillä alfa male -ilmiö ei ole kovinkaan tutkittu aihe entuudestaan, eikä ilmiölle esimerkiksi ole vakiintunutta tieteellistä määritelmää. Teoriapohjani nojautui maskuliinisuusteorioissa hegemoniseen maskuliinisuuteen liittyvään toksiseen maskuliinisuuteen, sillä se liittyy alfa male -ilmiöön siten, että ilmiötä voidaan ajatella ikään kuin yhtenä toksisen maskuliinisuuden ilmenemismuodoista sosiaalisessa mediassa.

Tutkimusmenetelmäni oli laadullinen, jota pidän tämän kaltaisen aiheen tutkimisen kannalta perusteltuna ja tarkoituksenmukaisena valintana. Koska kyseessä oli vähän tutkittu ja osittain vaikeasti rajattava ilmiö, mahdollisti laadullinen tutkimus ilmiön monipuolisen tarkastelun ja syvällisen ymmärtämisen.

Aineisto kerättiin puolistrukturoiduilla teemahaastatteluilla kolmelta nuorten parissa työskentelevältä konstaapelilta. Mielestäni haastateltavien valinta onnistui erittäin hyvin tutkimustani ajatellen, sillä kaikilla haastateltavilla oli työnsä puolesta ajankohtaista tietoa nuorten väkivaltarikollisuudesta. Alkuperäinen toive oli haastatella neljää konstaapelia Länsi-Uudenmaan poliisilaitokselta. Yksi haastatteluun kutsutuista kieltäytyi haastattelusta, sillä koki ettei tiedä aiheesta niin paljoa, että osaisi vastata kysymyksiin. Tämä itsessään tukee sitä, ettei aihe ole kovinkaan tunnettu, ja tuki osaltaan opinnäyteyden tarpeellisuutta ja ajankohtaisuutta.

Tutkimuksen ajankohtaisuuden puolesta puhuu mielestäni myös se, kuinka tutkimuksen aineistosta nousi esiin pohdintaa liittyen nuorten sosiaalisen median käytön rajoittamiseen. Aihe nousi aineistossa esiin osana Australiassa käyttöön otettua lakia, joka kieltää sosiaalisen median tilien perustamisen ja säilyttämisen alle 16-vuotiailta. Viime aikoina sosiaalisen median käytön rajoittamiseen liittyvää keskustelua on käyty myös Suomessa. Valtioneuvosto julkaisi 5.2.2026 verkkosivuillaan tiedotteen, jossa kerrottiin hallituksen käynnistävän valmistelut sosiaalisen median käytön rajoittamisesta lapsilta ja nuorilta. Valtioneuvoston kanslian laatiman esiselvityksen mukaan voisi sosiaalisen median käytön rajoittaminen olla yksi tapa turvata lasten ja nuorten hyvinvointia laajenevassa digitaalisessa ympäristössä. (Valtioneuvosto, 2026.) Aloittaessani opinnäytetyöprosessin en itsekään vielä tiennyt, kuinka ajankohtainen aiheeni todellisuudessa on.

Jälkikäteen olen pohtinut, olisivatko tutkimuksen tulokset olleet tarkemmat, mikäli haastateltavia olisi ollut useampi. Kun tarkastellaan vähän tunnettua ilmiötä, olisi laajemman haastateltavien verkon avulla voitu saada kerättyä enemmän kokemuksia ja havaintoja liittyen aiheeseen ja siihen liittyviin piirteisiin.

Poliisin ennalta estävän työn kannalta tutkimus korostaa sosiaalisessa mediassa esiintyvien ilmiöiden varhaisen tunnistamisen, huoltajien kanssa tehtävän yhteistyön sekä sosiaaliseen mediaan liittyvän viestinnän merkityksen. Näiden havaintojen pohjalta poliisi voi huomioida sosiaalisen median ilmiöiden vaikutukset nuorten väkivaltarikollisuuteen sekä väkivallan normalisoitumiseen. Tämä voi osaltaan edistää poliisin ennalta estävää toimintaa.

Koska aihe on vielä erittäin tuore ja vähän tutkittu, olisi mielenkiintoista, jos aiheesta tehtäisiin lähivuosina lisää tutkimusta. Aihetta voitaisiin tarkastella esimerkiksi siltä kannalta, voiko ilmiön parissa kasvaneilla lapsilla olla havaittavissa myönteisempää suhtautumista väkivaltaan tai lisääntyntä väkivallan käyttöä aikuisina. Vaihtoehtoisesti tämän tutkimuksen voisi toteuttaa uudestaan muutamien vuosien kuluttua, jotta voidaan kartoittaa, onko ilmiö tunnetumpi silloin. On kuitenkin huomioitava, että ilmiöt sosiaalisessa mediassa muuttuvat nopeaan tahtiin, eikä alfa male -ilmiötä sen tämänhetkisessä muodossa välttämättä muutaman vuoden kuluttua tunnisteta sosiaalisen median sisällössä samalla tavalla kuin tänä päivänä.

Lähteet

Ankkuritoiminta. Luettavissa: <https://ankkuritoiminta.fi/toiminta>. Luettu: 10.2.2026.

Asikainen, M. & Kauttonen, J. 2025: Mitä algoritmit ovat ja mitä sinun tulisi niistä tietää? Finnish AI Region Edih. Luettavissa: <https://www.fairedih.fi/2025/03/20/mita-algoritmit-ovat-ja-mita-sinun-tulisi-niista-tietaa/>. Luettu 1.2.2026.

Betterhelp Editorial Team, 2025: Exploring the Concept of the “Alpha Male” and It’s Impact on Men’s Health. Betterhelp. Luettavissa: <https://www.betterhelp.com/advice/mental-health-of-men-and-boys/exploring-the-concept-of-the-alpha-male-and-its-impact-on-mens-health/>. Luettu 22.9.2025.

Beuker, A. 2023: Rikollisuustilanne 2022: rikollisuuskehitys tilastojen ja tutkimusten valossa. Helsingin yliopisto. Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti. Luettavissa: <https://helda.helsinki.fi/server/api/core/bitstreams/4880dad7-bf96-4840-be46-233bb02e8454/content>. Luettu: 14.2.2026.

Bushman, B., Coyne, S., Craig, A., Björkvist, K., Boxer, P., Dodge, K., Dubow, E., Farrington, D., Gentile, D., Huesmann, L., Lansford, J., Novaco, R., Ostrov, J., Underwood, M., Warburton, W. & Ybarra, M. 2018: Risk factors for youth violence: Youth violence commission, International Society For Research On Aggression (ISRA). The Ohio State University. Luettavissa: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/29913051/>. Luettu: 3.1.2026.

Dhanesh, G. & Duthler, G. 2019: Relationship Management Through Social Media Influencers: Effects of Followers’ Awareness of Paid Endorsement. ScienceDirect. Luettavissa: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0363811118305216>. Luettu 5.1.2026.

Fazackerley, A. 2023: Don't talk to pupils about misogynist Andrew Tate, government urges teachers in England. The Guardian. Luettavissa: <https://www.theguardian.com/news/2023/apr/29/talk-pupils-misogynist-andrew-tate-teachers-schools-england>. Luettu 15.10.2025.

Freberg, K., Graham, K., McGaughey, K. & Freberg, L. 2011. Who are the social media influencers? A study of public perceptions of personality. Public Relations Review, 37 (1), 90–92. Luettavissa: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0363811110001207> . Luettu: 5.1.2026.

GDPR Explorer: 6 artikla - Käsittelyn lainmukaisuus. Luettavissa: <https://gdprexplorer.com/fi/fi-article-6>. Luettu 27.1.2026.

Grant-Hudd, R. 2025: A Case Study of the Emergence and Moders Use of “Alfa Male”. Colorado State University. Biology Department. Honors Thesis. Luettavissa: <https://api.mountainscho-lar.org/server/api/core/bitstreams/636e1189-6e91-4c76-b41f-389e184b7934/content>. Luettu: 19.9.2025.

Haapakangas, K. & Kaakinen, M. 9.6.2023: Mitä tuoreimmat tilastot kertovat nuorten väkivaltarikollisuudesta? Tilastokeskus. Luettavissa: <https://stat.fi/tietotrendit/artikkelit/2023/mita-tuoreimmat-tilastot-kertovat-nuorten-vakivaltarikollisuudesta>. Luettu: 11.2.2026.

Hirsjärvi, S. & Remes, P. & Sajavaara, P. 1997: Tutki ja kirjoita. Kustannusosakeyhtiö Tammi. Helsinki.

Ingram, K. & Davis, J. & Espelage, D. & Hatchel, T. & Merrin, G. & Valido, A. & Torgan, C. 2019: Longitudinal Associations Between Features of Toxic Masculinity and Bystander Willingness to Intervene in Bullying Among Middle School Boys. Journal of School Psychology. Luettavissa: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0022440519300901#preview-section-references>. Luettu 9.1.2026.

Johnson, J. 2020: What to Know About Toxic Masculinity. Medical News Today. Luettavissa: <https://www.medicalnewstoday.com/articles/toxic-masculinity> . Luettu: 19.9.2025.

Jokinen, A. 2000: Panssaroitu maskuliinisuus – Mies, väkivalta ja kulttuuri. Tampere, Tampere University Press.

Jokinen, A. 2003: Yhdestä puusta – Maskuliinisuuksien rakentuminen populaarikulttuureissa. Tampere, Tampere University Press.

Juhila, K. 2021: Laadullinen tutkimus ja teoria. Teoksessa Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja (toim. Jaana Vuori) Tietoarkisto, Finnish Social Science Data Archive. Luettavissa: <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/>. Luettu: 24.1.2026.

Juhila, K. 2021: Teemoittelu. Teoksessa Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja (toim. Jaana Vuori) Tietoarkisto, Finnish Social Science Data Archive. Luettavissa: <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/>. Luettu: 24.1.2026.

Juhila, K. & Gunther, K. & Hasanen, K. 2021: Johdanto: Analyysi ja tulkinta. Teoksessa Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja (toim. Jaana Vuori) Tietoarkisto, Finnish Social Science Data Archive. Luettavissa: <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/analyysitavan-valinta-ja-yleiset-analyysitavat/analyysi-ja-tulkinta/>. Luettu: 28.1.2026.

Kaakinen, M. & Vauhkonen, T. & Tanskanen, M. & Hoikkala, T., 2022: Ankkuritoiminnan vaikuttavuus. Valtioneuvosto. Luettavissa: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/ser-ver/api/core/bitstreams/7118508f-fb15-4b68-b31a-c811433b1421/content>. Luettu: 15.2.2026.

Kietzman, J. & Hermkens, K. & McCarthy, I. & Silvestre, B., 2011: Social Media? Get Serious! Understanding the Functional Building Blocks of Social Media. Kelley School of Business. Indiana University. Luettavissa: https://www.researchgate.net/publication/227413605_Social_Media_Get_Serious_Understanding_the_Functional_Building_Blocks_of_Social_Media. Luettu 11.11.2025.

Kivijärvi, A. & Happonen, K. 2024: Kesä ja kännykät - Nuorten vapaa-aikatutkimus 2024. Opetus- ja kulttuuriministeriö.

Kivijärvi, A. & Huuki, T. & Lunabba, H. 2018: Poikatutkimus. Tampere, Kustannusosakeyhtiö Vastapaino Oy.

Kolttola, I. & Näsi, M. 2022: Suomalaiset väkivallan ja omaisuusrikosten kohteina 2021 – Kansallisen rikosuhritutkimuksen tuloksia. Helsingin yliopisto. Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti. Luettavissa: <https://helda.helsinki.fi/server/api/core/bitstreams/a91d4dcc-3adf-4c6f-8de0-32b105f80edf/content>. Luettu: 10.2.2026.

Lipasti, L. & Attila, H. & Haapakangas, K. 2023: Parisuhteen ulkopuolella koettu väkivalta. Teoksessa: Sukupuolistunut väkivalta ja lähisuhdeväkivalta Suomessa 2021. Loppuraportti. Tilastokeskus. Luettavissa: <https://otos.stat.fi/server/api/core/bitstreams/93f18e83-3308-4acd-b370-b71fbb70f9bd/content>. Luettu: 10.2.2026.

Mannerheimin lastensuojeluliitto, 2025: Nuoren aivojen kehitys. Luettavissa: https://www.mll.fi/vanhemmille/lapsen-kasvu-ja-kehitys/12-15-v/nuoren-aivojen-kehitys/?utm_source=chatgpt.com. Luettu: 14.2.2026.

McLeod, S. 2025: Bandura's Bobo Doll Experiment on Social Learning. Simply Psychology. Luettavissa: <https://www.simplypsychology.org/bobo-doll.html>. Luettu: 1.2.2026.

Moskalenko, S. & Gonzales, J. & Kates, N. & Morton, J. 2022: Incel Ideology, Radicalization and Mental Health: A Survey Study. The Journal of Intelligence Conflict and Warfare. Luettavissa: https://www.researchgate.net/publication/358266420_Incel_Ideology_Radicalization_and_Mental_Health_A_Survey_Study. Luettu 15.10.2025.

NYTKIS ry, 2024: Ei kaikki miehet – mutta liian moni. Tutkimusartikkeli. Luettavissa: <https://nytkis.org/vakivaltatutkimus-artikkeli-2024/>. Luettu: 10.2.2026.

Naistenlinja Suomessa Ry, 2026: Naisviha eli misogonia. Luettavissa: <https://naistenlinja.fi/naisviha/>. Luettu 24.1.2026.

Ojala, H. & Pietilä, I. 2013: Maskuliinisuuden hegemoniasta monenkirjaviin eroihin: Kriittisen miestutkimuksen avauksia vanhenemisen tutkimukseen. Tampere. Tampere University Press.

O'Rourke, F. & Baker, C. & McCashin, D. 2024: Addressing the Impact of Masculinity Influencers on Teenage Boys. Anti-Bullying Centre, Dublin City University. Luettavissa: <https://www.dcu.ie/antibullyingcentre/addressing-impact-masculinity-influencers-teenage-boys>. Luettu 15.10.2025.

Over, H. & Bunce, C. & Baggaley, J. & Zendle, D. 2025: Understanding the Influence of Online Misogyny in Schools From the Perspective of Teachers. Plos One. Luettavissa: <https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0299339#sec027>. Luettu 9.1.2026.

Poliisihallitus. 10.4.2024: Nuorisoriikollisuus: Taktinen teema-analyysi - määritelmät, tilannekuva ja toimintamallit. Poliisi. Luettavissa: <https://poliisi.fi/documents/25235045/31329635/32433045-Nuorisoriikollisuus-teema-analyysi-web.pdf/2c2c3b8a-9487-22a0-cb89-6a9c466869b0/32433045-Nuorisoriikollisuus-teema-analyysi-web.pdf?t=1712736269753>. Luettu: 11.2.2026.

Poliisi: Poliisin tietojen käyttö tutkimustarkoituksessa. Luettavissa: <https://poliisi.fi/tietojen-kaytto-tutkimustarkoituksessa>. Luettu 29.1.2026.

Puska, M. 2019: Nuoret fyysisen väkivallan tekijöinä. Määrällinen tutkimus yhdeksäsluokkalaisten nuorten väkivaltaista rikoskäyttäytymistä selittävistä tekijöistä. Pro gradu- tutkielma. Yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos. Jyväskylän yliopisto. Luettavissa: <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/65785/URN%3aNBN%3afi%3aiyu-201910084363.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Luettu: 13.2.2026.

Salo-Toyoki, A. 2024: Kvalitatiivisen aineiston analysoinnin lyhyt oppimäärä markkinatutkijalle. Luettavissa: <https://kuulas.fi/kvalitatiivinen-tutkimus/kvalitatiivisen-aineiston-analysoinnin-lyhyt-oppimaara-markkinatutkijalle/>. Luettu 29.1.2026.

Salusjärvi, A. 2023: Aleksis Salusjärven kolumni: Roadmanien myötä nuoriso on taas pilalla, ja tälläkin kertaa se pitää osittain paikkansa. Yle. Luettavissa: <https://yle.fi/a/74-20020858>. Luettu: 2.10.2025-

Sarre, R. & Day, A. & Livings, B. & Malvaso, C. 2021: Men are more likely to commit violent crimes. Why is this so and how do we change it? The University of Melbourne. Luettavissa: <https://findanexpert.unimelb.edu.au/news/16315-men-are-more-likely-to-commit-violent-crimes.-why-is-this-so-and-how-do-we-change-it%3F>. Luettu: 15.2.2026.

Savonlahti, V. 2025: Mitä on "toksinen maskuliinisuus", ja miksi monet ymmärtävät sen väärin? Miehet Ry. Luettavissa: <https://miehetry.fi/2025/06/30/mita-on-toksinen-maskuliinisuus-ja-miksi-monet-ymmartavat-sen-vaarin/>. Luettu 2.10.2025.

Sisäministeriö. 31.8.2018: Tiedote: Poliisin ennalta estävä työ tukee kaikkia muita poliisin toimintoja. Luettavissa: https://intermin.fi/-/poliisin-ennalta-estava-tyo-tukee-kaikkia-poliisin-muita-toimintoja?languageld=fi_FI . Luettu: 14.2 2026.

Terveiden ja hyvinvoinninlaitos, 2024: Nuorten välinen väkivalta. THL. Luettavissa: <https://thl.fi/aiheet/vakivalta/eri-ryhmat-ja-vakivalta/nuorten-valinen-vakivalta>. Luettu: 10.2.2026.

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, 2024: Väkivallan ehkäisy. THL. Luettavissa: <https://thl.fi/aiheet/vakivalta/vakivallan-ehkaisy/>. Luettu: 4.2.2026.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2002: Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki, Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta. 2019: Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet ja ihmistieteiden eettinen ennakkoarviointi Suomessa. Finnish National Board of Research Integrity (TENK). Luettavissa: https://tenk.fi/sites/default/files/2021-01/Ihmistieteiden_eettisen_ennakkoarvioinnin_ohje_2020.pdf. Luettu 27.1.2026.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta. 2023: Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. Finnish National Board of Research Integrity (TENK). Luettavissa: https://tenk.fi/sites/default/files/2023-03/HTK-ohje_2023.pdf. Luettu 27.1.2026.

Unicef: Social Media Ban. Luettavissa: <https://www.unicef.org.au/unicef-youth/staying-safe-online/social-media-ban-explainer?srsltid=AfmBOoogAXzmncykJ10fvjPbQIWR4VKBRos-DEx4v1F6v47Q2zfpCla3P>. Luettu: 1.2.2026.

Valtioneuvosto, 2026: Hallitus haluaa suojella lapsia sosiaalisen median aiheuttamilta haitoilta. Luettavissa: <https://valtioneuvosto.fi/-/1271139/hallitus-haluaa-suojella-lapsia-sosiaalisen-median-aiheuttamilta-haitoilta>. Luettu: 15.2.2026.

Vuori, J. 2021: Laadullinen tutkimus ja teoria. Teoksessa Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja (toim. Jaana Vuori) Tietoarkisto, Finnish Social Science Data Archive. Luettavissa: <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/>. Luettu: 24.1.2026.

Vuori, J. & Hyvärinen, M. & Suoninen, E. 2021: Haastattelut. Teoksessa Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja (toim. Jaana Vuori) Tietoarkisto, Finnish Social Science Data Archive. Luettavissa: <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/>. Luettu: 24.1.2026.

Liite 1 Saatekirje

Hei

Teen Poliisiammattikorkeakoulun AMK opinnäytetyötä, ja tutkin alfa male -ilmiön vaikutusta nuorten miesten väkivaltarikollisuuteen.

Haluaisin kysyä, olisitko halukas osallistumaan tutkimukseeni haastateltavana. Haastattelun kesto olisi noin 30 minuuttia. Toivoisin voivani toteuttaa haastattelut kasvotusten, mutta mikäli se ei ole sinulle mahdollista, voidaan se toteuttaa hyvin myös etäyhteydellä.

Osallistuminen on vapaaehtoista ja luottamuksellista. Liitän mukaan tutkimustiedotteen, jossa kerrotaan tarkemmin tutkimuksen sisällöstä ja tietosuojasta.

Kiitos jo etukäteen ajastasi ja mahdollisesta osallistumisesta!

Ystävällisin terveisin,

Petra Pietikäinen

Poliisiammattikorkeakoulu

Petra.pietikainen@edu.polamk.fi / petra.pietikainen@poliisi.fi

Liite 2 Tietosuojainformaatio

Tietosuojainformaatio henkilötietojen käsittelystä kysely- ja haastattelututkimuksessa

Tutkimuksen nimi:

Onko alfa-male-ilmiöllä vaikutus nuorten miesten väkivaltarikollisuuteen

Tutkimuksen tekijä:

Petra Pietikäinen, Poliisiammattikorkeakoulu AMK

Sähköposti: petra.pietikainen@poliisi.fi / petra.pietikainen@edu.polamk.fi

Ohjaaja:

Mikko Mäkinen & Pauli Mäkelä

Henkilötietojen käsittelyn tarkoitus

Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää, miten ns. "alfa-male"-ilmiö näkyy nuorten miesten ajattelussa ja mahdollisesti liittyy väkivaltarikollisuuteen. Tutkimus on osa Poliisiammattikorkeakoulun opinnäytetyötä.

Kerättävät henkilötiedot

Tutkimuksessa voidaan kerätä seuraavia tietoja:

- haastattelu- tai kyselyvastaukset (mielipiteet, kokemukset)

Tunnistetietoja ei kerätä eikä osallistujia yksilöidä tutkimusraportissa.

Henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste

Henkilötietojen käsittely perustuu osallistujan suostumukseen (EU:n yleinen tietosuoja-asetus 6 art. 1 a kohta).

Tietojen säilytys ja suojaus

Haastattelut tallennetaan digitallentimella muistikortille. Tutkimuksessa ei kerätä erikseen henkilötietoja. Tietoja säilytetään enintään opinnäytetyön arviointiin asti, minkä jälkeen ne poistetaan.

Tietojen luovutus ja julkaisu

Tutkimustuloksia esitetään vain opinnäytetyössä. Opinnäytetyön tekijä on valmis esittelemään tutkimuksen tulokset haastateltavien asemilla, mikäli näin erikseen sovitaan. Valmis opinnäytetyö julkaistaan Theseuksessa.

Osallistujan oikeudet

Osallistujalla on oikeus:

- perua suostumuksensa milloin tahansa
- pyytää tietojensa oikaisua tai poistamista
- saada tietoa henkilötietojen käsittelystä